

**IMPETUM
GROUP**

Championing business value
CITR / ROCA / ROCA X / AGISTA

CONFIDEX S1 2024

Raport de cercetare

CONFIDEX este cel mai amplu studiu bazat pe răspunsuri de la **peste 550 de antreprenori și manageri** ai unor companii românești de impact din principalele 8 sectoare de business. **Scopul lui este să măsoare starea de spirit și încrederea în economie a antreprenorilor și managerilor români.** Peste 2.500 de manageri C-level din România au contribuit până acum cu răspunsuri la studiul CONFIDEX în cele nouă ediții anterioare.

Studiul cantitativ, și mai nou, dublat de componenta calitativă, a început ca un **barometru al economiei** în fața pandemiei din 2020 și a continuat să măsoare încrederea în economie și în propriile forțe prin fiecare moment relevant de atunci.

Indicele CONFIDEX este acest micrometru care anticipează posibile fluctuații economice venite din pulsul schimbat de optimism sau pesimism temporar, din îngrijorările și oportunitățile cu care actorii cei mai relevanți din economie trec prin fiecare perioadă.

Andrei Cionca
CEO Impetum Group
Inițiatorul CONFIDEX

După zece ediții, putem spune cu încredere că studiul CONFIDEX a documentat o Românie în transformare.

Ne bucurăm că am avut inspirația și perseverența de a fi documentat această perioadă a istoriei, oferind astfel repere solide pentru navigarea incertitudinilor viitoare, ilustrate prin modul în care antreprenorii și managerii au răspuns provocărilor economice.

Privind către viitor, credem că antreprenoriatul românesc și structura economiei românești se apropie de un moment cheie, un „tipping point” de scalare și consolidare. Într-un astfel de moment, capitalul joacă un rol crucial, care poate declanșa schimbarea.

În acest context, am introdus în studiul CONFIDEX o secțiune permanentă, despre încrederea managerilor și antreprenorilor în investitori și în capitalul privat.

De asemenea, pentru prima dată, adăugăm în această ediție, o perspectivă de la celălalt capăt, al industriei de investiții, prezentând viziunile celor care sprijină economia locală prin încredere și capital.

Le mulțumesc partenerilor noștri care au susținut și continuă să sprijine acest demers și celor peste 2500 antreprenori și manageri români care îl creează.

CONFIDEX nu este doar un efort de documentare al comunității, ci se transformă într-un veritabil instrument de business, esențial pentru antreprenorii și managerii dornici să înțeleagă dinamica pieței și impactul investițiilor asupra sectoarelor lor de activitate.

Concluzii principale

1.

Serviciile și Industria IT sunt caracterizate de cel mai ridicat grad de optimism, în timp ce afacerile din Agricultură și Energie sunt mai rezervate.

Per ansamblu, managerii sunt mai degrabă prudenți, dar se observă o creștere semnificativă a optimismului și relaxării în ceea ce privește evoluția economică.

Beneficiind de condiții mai favorabile în ultimele 6 luni, aceștia sunt optimiști în privința evoluției propriilor companii, dar își mențin îngrijorarea cu privire la economia națională, europeană și globală.

Evoluția indicelui Confidex

52.5 S1 2024

48 S2 2023

50.2 S1 2023

44 S2 2022

2.

În perioada următoare, în opinia managerilor, rămân prioritare creșterea vânzărilor (48%) și retenția de personal (26%).

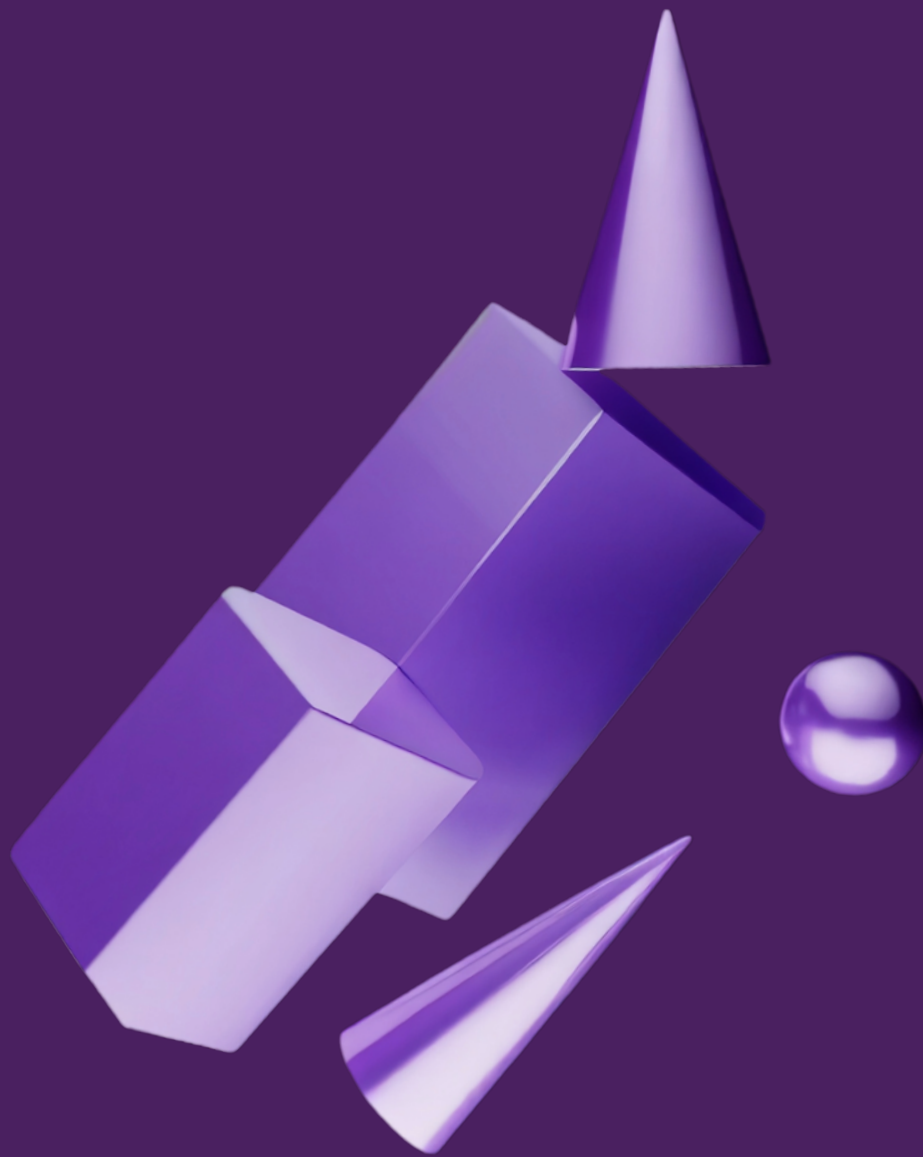
Costurile de producție și, implicit, prețurile de vânzare au crescut, iar managerii anticipează creșteri continue în această zonă.

Principalele oportunități identificate: accesul mai facil la piețele internaționale și creșterea cererii pe piață.

Majoritatea managerilor sunt familiarizați cu pachetul de măsuri fiscale adoptat la începutul anului 2024. Ei consideră că schimbarea modului de taxare a microîntreprinderilor și anularea scutirii de impozit în domeniul IT au cel mai mare impact negativ.

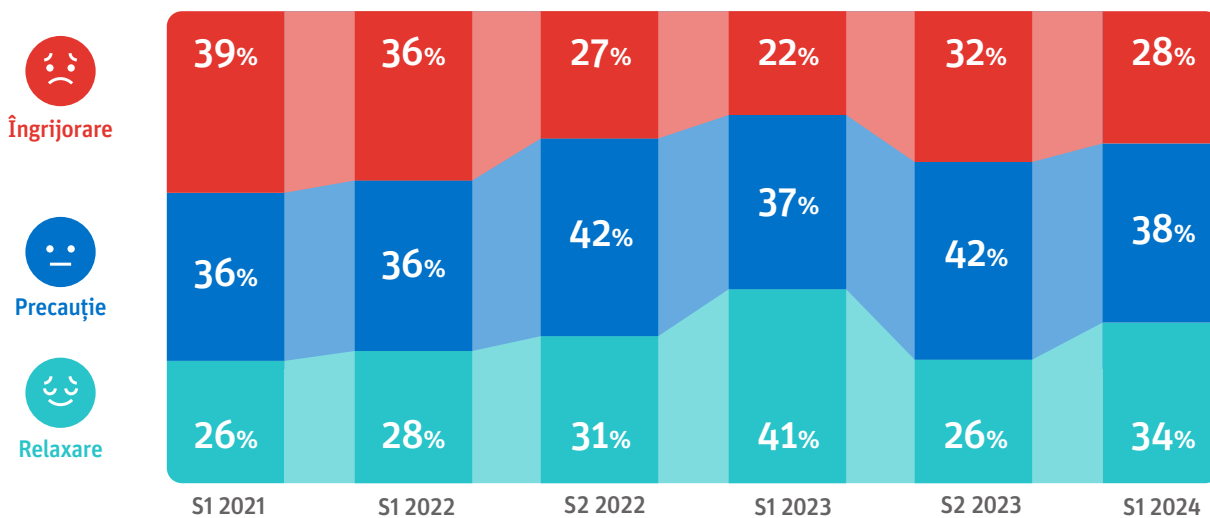
Schimbările fiscale i-au afectat pe majoritatea, iar aceștia prevăd o accentuare a muncii la negru (79%), urmată de o accentuare a inflației (75%).

01. Pe ce se bazează optimismul mediului de business?

Crește relaxarea față de evoluția economiei naționale

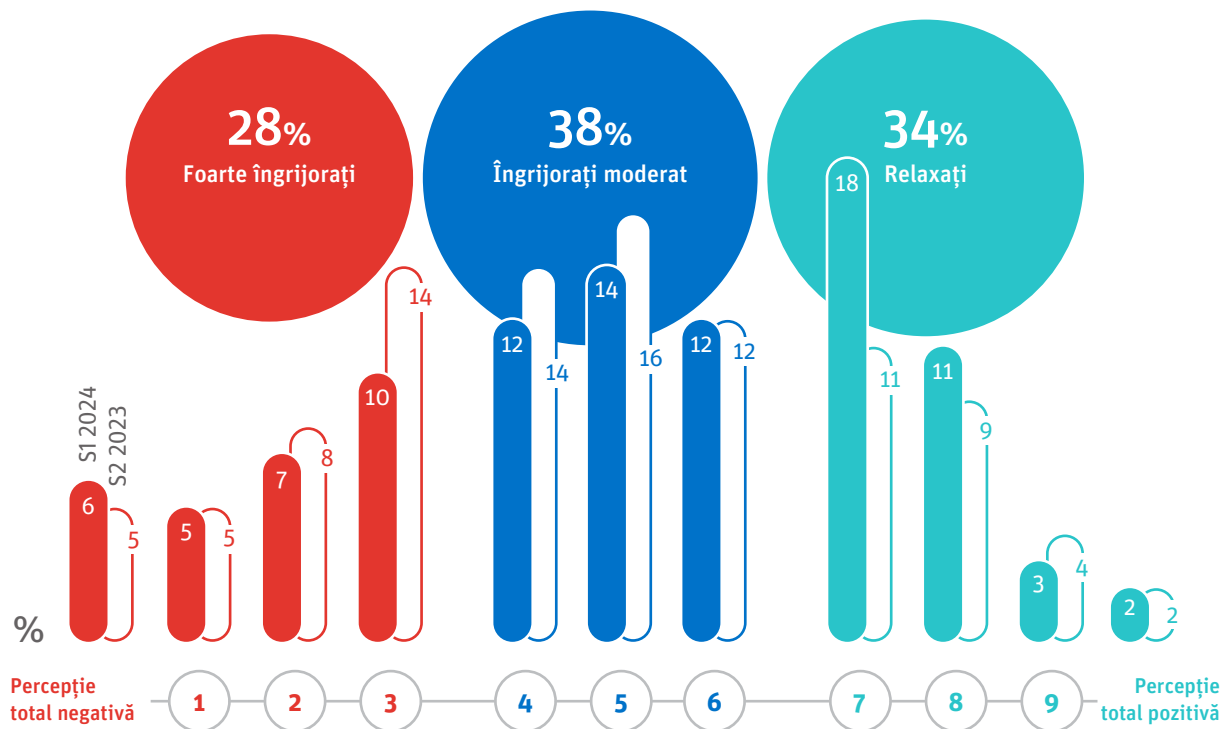
34% dintre manageri se declară relaxați cu privire la starea economiei românești, procent în creștere față de anul anterior. Totuși, 38% se declară precauți în ceea ce privește evoluția economiei naționale.

Pe o scală de la 0 la 10, unde 0 înseamnă că sunteți foarte îngrijorat, iar 10 foarte relaxat cu privire la modul în care evoluează economia națională, unde vă situați?

Crește relaxarea față de ediția anterioară

Crește de la 26% la 34% ponderea managerilor care se declară relaxați cu privire la starea economiei românești, iar media stării de spirit crește de la 4.8 la 5.

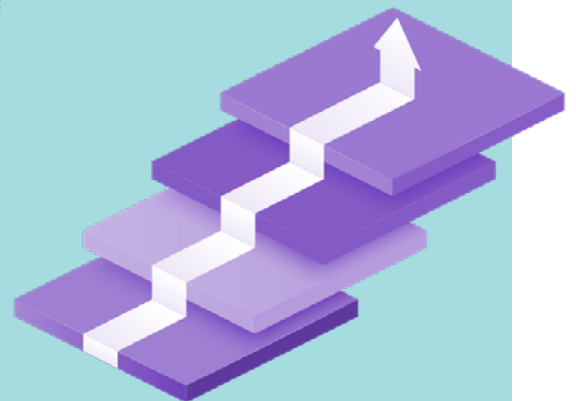
Pe o scală de la 0 la 10, unde 0 înseamnă că sunteți foarte îngrijorat, iar 10 foarte relaxat cu privire la modul în care evoluează economia națională, unde vă situați?

Creștere constantă a gradului de încredere în potențialul mediului de afaceri local, atât în rândul antreprenorilor, cât și al investitorilor.

De la an la an, crește reziliența și gradul de încredere al antreprenorilor români în capacitatea de dezvoltare, atât a lor cât și a economiei românești.

Astfel, chiar dacă în contextul crizelor multiple prin care a trecut economia, starea dominantă este precauția, se observă totuși o creștere a gradului de relaxare cu privire la economia românească. Aceasta se datorează, pe de o parte, semnalelor pozitive la nivel de indicatori macroeconomici, cum ar fi scăderea inflației și creșterea PIB-ului, și, pe de altă parte, mindsetului mediului de afaceri care nu și-a oprit motoarele, nu a clacat, ci a căutat soluții și noi oportunități de a rămâne relevanți pe piață.

Antreprenorii de astăzi fac parte dintr-o generație mai calculată, mai așezată și mai stabilă în comparație cu ceea ce se întâlnea în rândul acestei categorii acum câțiva ani. În trecut, antreprenorii manifestau mai multă frustrare și încrâncenare, se defineau ca stresați și oboșiți de ideea de a face afaceri în România. Astăzi, însă, au ajuns la un oarecare echilibru mental, o anumită rezistență care îi determină să abordeze lucrurile mai disciplinat și să găsească soluții la diversele provocări apărute.

INVESTORS OPINIONS

“ *Economia României și-a dovedit reziliența în toată această perioadă. Cred că acum un an, climatul în mediul de afaceri era mai negativ: inclusiv noi, ca investitori, eram mult mai precauți și poate chiar mai îngrijorați decât realitatea a dovedit că ar fi trebuit să fim, pentru că lucrurile nu au fost atât de sumbre precum era mood-ul în economie. De altfel, piața de M&A și de Private Equity din România a fost mult mai rezilientă decât cea la nivel european.* ”

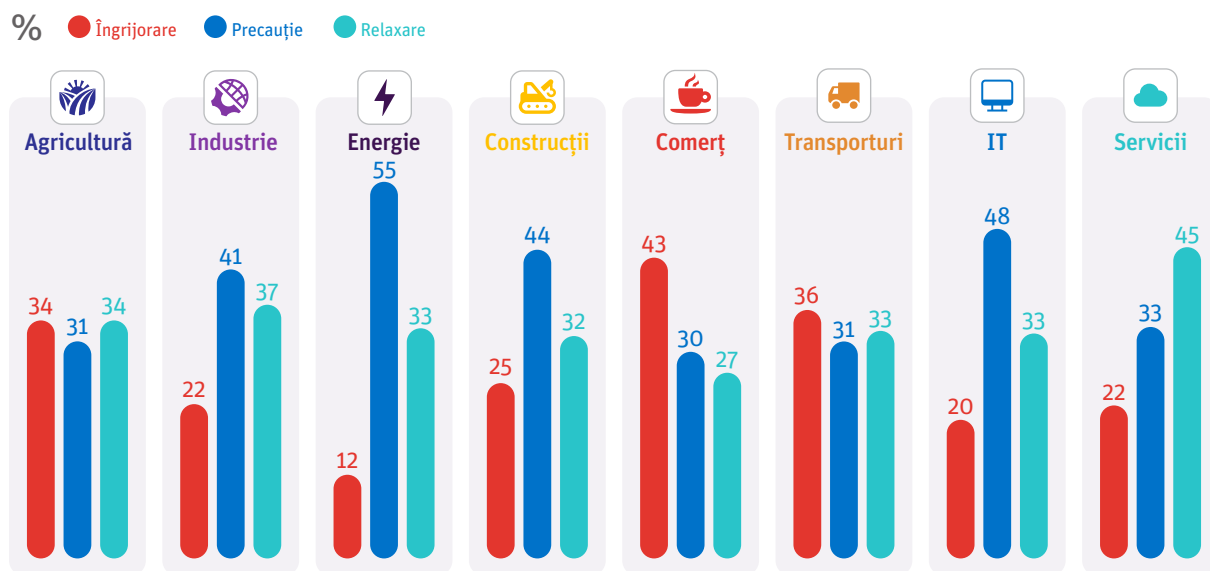
Andrei Gemeneanu
Morphosis Capital

“ *Cine își organizează foarte bine businessul în agricultură poate obține profituri foarte frumoase, dar acest lucru este pentru cei care lucrează cu capul și nu cu inima. Când ai toate lucrurile programabile, când lucrezi cu un software și nu iei decizii doar în funcție de fluctuațiile pieței sau de ceea ce simți pe moment, poți ieși în câștig. Dar e nevoie de o disciplină.* ”

Ferenc Korponay
Vetimex Capital

Părerile legate de modul în care evoluează economia națională în funcție de domeniu

Serviciile sunt domeniul cu cel mai mare optimism privind evoluția economiei naționale, urmat de Industrie, care are o atitudine optimist-precaută. În același timp, Energia, sectorul IT și Construcțiile sunt mai degrabă precaute. Comerțul și Transporturile sunt cele mai pesimiste, în timp ce Agricultură nu arată o direcție clară de atitudine, fiind mai degrabă împărțită între îngrijorați, precauți și optimiști.

? Pe o scală de la 0 la 10, unde 0 înseamnă că sunteți foarte îngrijorat, iar 10 foarte relaxat cu privire la modul în care evoluează economia națională, unde vă situați?

Serviciile tind să fie cel mai optimist sector, în timp ce domenii precum Agricultură, Energia și chiar Transporturile, care sunt dependente în mai mare măsură de finanțări externe și investiții în infrastructură, sunt mai precaut-pesimiste.

Comerț

Transporturi

Comerțul și Transporturile sunt cele mai pesimiste domenii. În comerț, companiile sunt foarte dependente de furnizori și lanțul de aprovizionare, în timp ce în transport infrastructura precară afectează dezvoltarea.

Agricultură

Agricultura nu arată o direcție clară de atitudine, fiind mai degrabă împărțită între cei îngrijorați, precauți și optimiști, mai ales că este o industrie încă foarte mult dependentă de factori externi, atât financiari, cât și meteorologici.

IT

În sectorul IT există încă oportunități, în special în România, unde există o mare densitate a talentului tehnic din UE. Cu toate acestea, accesul la finanțare nu mai este la fel de ușor, nici în zona de tehnologie, odată ce au crescut dobânzile, de exemplu. Chiar și așa, rămâne un domeniu inovativ, în care noi oportunități apar în fiecare clipă.

Energie

Energia este mai degrabă un domeniu precaut. În cazul sectorului energetic, se remarcă faptul că, deși există planuri și bani pe hârtie, în realitate lucrurile se mișcă destul de încet.

Există fonduri PNRR, se acordă granturi, sunt bani pe piață care trebuie cheltuiți. În agricultură, factorul limitativ va fi acordarea subvențiilor, când și cum le vor primi, plus că există și subvenții mai mici comparativ cu nivelul european, fără a mai menționa și acceptul tranzitului cerealelor din Ucraina care ne afectează... Totuși, se pot obține profituri frumoase și în agricultură.

Ferenc Korponay

Vetimex Capital

Dincolo de numărul de oameni cu talent tehnic și care produc valoare, este vorba și de valul în care ne aflăm la nivel global în tehnologie. Toată lumea cânta prohodul în tehnologie acum doi ani: dacă nu mai avem dobândă 0 și nu mai putem finanța startup-uri cu bani ieftini, s-a terminat totul, preziceau pesimiștii de serviciu... Dar la câteva luni după, apare OpenAI și oportunitatea creșterii productivității folosind un nou tip de tehnologie.

Marius Istrate

TechAngels

Din perspectiva sectorului în care activăm noi, energia, și care este, de altfel, o parte importantă a economiei, vedem că lucrurile se mișcă încet. Sunt multe discuții despre legislația care trebuia să fie introdusă, dar care a fost amânată pentru că urmează a fi îmbunătățită, situația cu fondurile europene... Însă lipsește implementarea astfel încât să dea un sentiment de încredere că lucrurile se întâmplă.

Aris Gkogkos

NS Family Office

Servicii

Domeniul serviciilor este unul dintre cele mai optimiste cu privire la evoluția economiei naționale. Investitorii au observat că oamenii sunt dispuși să investească în calitatea vieții lor, că sănătatea, de exemplu, nu mai este un moft, că au început să înțeleagă că de ei depinde imunitatea și bunăstarea lor pe termen lung, sau că educația este cu adevărat o investiție și nu o cheltuială.

INVESTORS OPINIONS

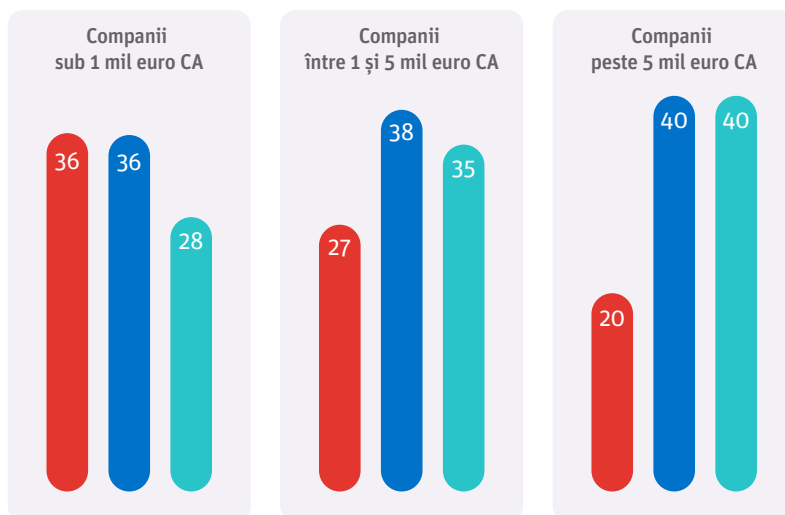
“*Puterea de cumpărare s-a dovedit mai rezistentă decât ne așteptam. Și dacă acum un an am fi zis că un investitor trebuie să fie foarte atent și să investească doar în servicii care sunt must-have, o necesitate, acum cred că putem să ne uităm și la servicii care sunt o necesitate, care sunt cumva opționale, dar pe care consumatorul alege să le cumpere. Noi suntem optimiști și încrezători în zona de health care a fost și teza noastră inițială de investiție.*”

Andrei Gemeneanu
Morphosis Capital

Părerile legate de modul în care evoluează economia națională în funcție de domeniu

Comaniile mari sunt cele mai optimiste (au cea mai mare rată de relaxare și cea mai mică rată de îngrijorare), în timp ce companiile mici sunt mai degrabă precaute sau îngrijorate, deoarece sunt mult mai ușor de destabilizat.

% ● **Îngrijorare** ● **Precauție** ● **Relaxare**

? Pe o scală de la 0 la 10, unde 0 înseamnă că sunteți foarte îngrijorat, iar 10 foarte relaxat cu privire la modul în care evoluează economia națională, unde vă situați?

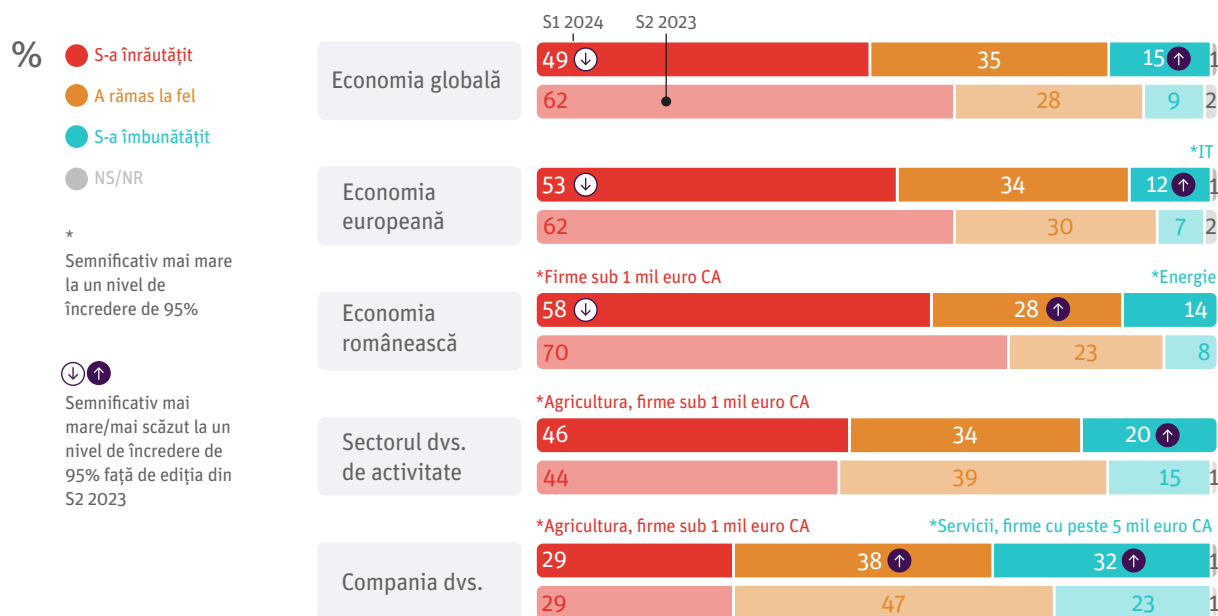
“ În domeniul agricol, va fi o concentrare a firmelor care fac efectiv agricultură; mulți fermieri mici vor dispărea. Este o generație care va îmbătrâni și nu va putea continua activitatea, iar tinerii nu sunt interesați de acest domeniu, astfel încât vor veni investitorii sau firmele care vor cumpăra terenuri, le vor comasa și vor face agricultură la scară mare. Creșterea e inevitabilă—sau crești sau mori.

Ferenc Korponay
Vetimex Capital

În ultimele 6 luni, pentru unul din trei manageri români, situația companiei lor s-a îmbunătățit

Crește gradul de optimism privitor la starea economiei. Majoritatea managerilor sunt confortabili cu evoluția companiei lor (fie stabilă, fie în creștere), însă doar o parte din ei arată același grad de pozitivism când vine vorba de economia sectorului lor de activitate, națională, europeană sau globală. Aceștia consideră într-o mai mică măsură că situația s-a înrăutățit.

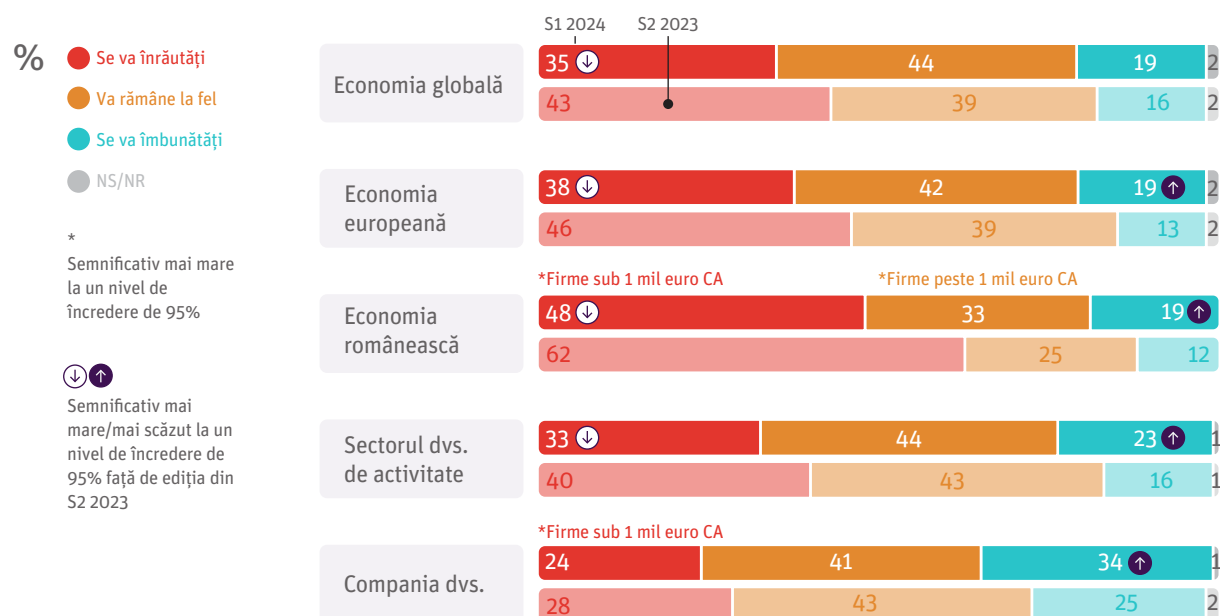
Acest decalaj poate arăta în continuare faptul că managerii români simt că statusul companiei lor a fost rezultatul direct al contribuției lor și mai puțin influența mersului economiei la modul general și că în continuare trebuie să se bazeze pe abilitățile lor și nu pe sprijin instituțional.

? În opinia dvs., în ultimele 6 luni, starea lucrurilor din...

În următoarele 6 luni, unul din trei manageri români consideră că situația sectorului lor de activitate se va îmbunătăți

Chiar dacă aproape jumătate dintre manageri consideră că economia românească se va înrăutăți, crește previziunea de stabilizare și chiar creștere a economiei, atât la nivel românesc, cât și european și global. Managerii demonstrează în continuare un grad mai ridicat de optimism în ceea ce privește propria lor companie, considerând că vor înregistra creșteri și în următoarele 6 luni.

? Cum credeți că va evolua în următoarele 6 luni starea lucrurilor din...?

Investitorii pot infuza un mai mare grad de încredere în capacitatea antreprenorilor de a se dezvolta într-un context economic mai favorabil în 2024 față de 2023.

Antreprenorii și managerii tind să demonstreze un optimism și un grad de încredere mai temperat în ceea ce privește climatul economic, mai ales când vine vorba de economia românească, deoarece nu simt că mediul antreprenorial este susținut la nivel local de către autorități. Investitorii, pe de altă parte, arată un grad ușor mai mare de optimism („inflația este în scădere, PIB-ul în creștere”) când vine vorba de potențialul economiei locale, considerată de multe ori chiar a oferi mult mai multe oportunități de creștere și dezvoltare decât cel de la nivel european. O piață care și-a demonstrat reziliența la crize și care este încă efervescentă, cu mult potențial de creștere în continuare

Este însă nevoie de a insufla un grad și mai mare de optimism și încredere în cadrul afacerilor românești pentru ca acestea să se axeze nu atât pe provocările și greutățile cu care se confruntă mediul de afaceri local, ci pe soluții constructive care pot genera creștere (de exemplu, extinderea în alte țări sau dezvoltarea portofoliului, tranziția de la a oferi strict materie primă la a oferi produse prelucrate etc.)

INVESTORS OPINIONS

“ În zona strict de Private Equity în care activăm noi, piața este în efervescentă, în momentul de față există un ecosistem care se dezvoltă în permanență.

Andrei Gemeneanu

Morphosis Capital

“ În agricultură mulți sunt încă în oceanul roșu, nu cel albastru. Este o lipsă de prelucrare a produselor comercializate, iar dacă producătorii ar încerca să vândă mai mult decât materie primă, să vândă produs finit, atunci ar putea să aibă încă un venit extra din această activitate. Dacă îți crezi marca proprie, poți să dublezi sau chiar triplezi markup-ul.

Ferenc Korponay

Vetimex Capital

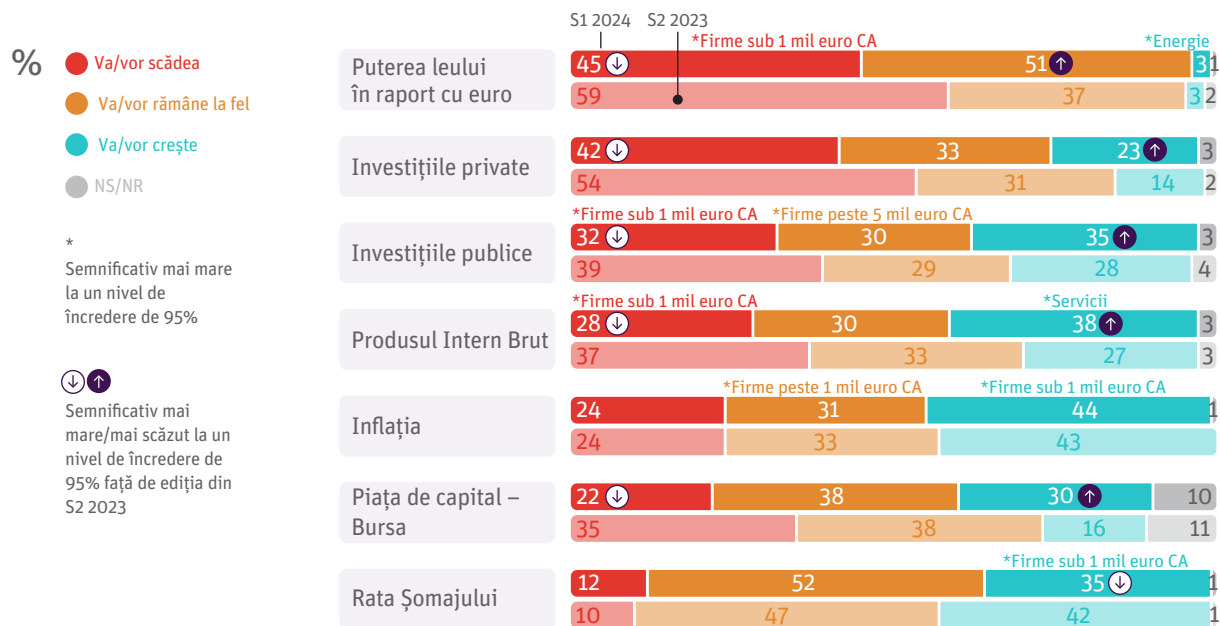
“ Există în continuare foarte mult potențial de dezvoltare atât pentru companiile mature cât și pentru cele aflate în etapa de scalare. De exemplu eMAG, continuă să investească în dezvoltarea ecosistemului atât prin verticalele sale de e-commerce cât și prin business-urile complementare pe care le-a construit de-a lungul timpului (Sameday, Tazz, Freshful fiind doar câteva dintre ele).

Alexandra Bran

Prosus

Jumătate dintre manageri consideră că puterea leului în raport cu euro va rămâne constantă, la fel și rata șomajului

Managerii români consideră că inflația va continua să crească în următoarele 6 luni. Aceștia preconizează că rata șomajului va rămâne mai degrabă constantă, la fel și puterea leului în comparație cu euro. În plus, aceștia cred că produsul intern brut va crește, la fel și zona de investiții, în special cele publice.

? În următoarele 6 luni, cum credeți că vor evolua în România...?

Investitorii au încredere că toți indicatorii principali vor avea mai degrabă o evoluție pozitivă pentru economia locală

Majoritatea investitorilor intervievați demonstrează încredere în economia locală, în general, considerând o evoluție pozitivă nu doar a PIB-ului și a investițiilor – publice, precum cele din PNRR, dar și a celor private - ci și o scădere a inflației.

În plus, cred mai mult în puterea de cumpărare și în consum, sau cel puțin, în reziliența acesteia. Această atitudine mai pozitivă, în special în cei care au investit în domenii care țin mai puțin de intervenția statului sau altor instituții publice, vine atât din discuțiile cu alți investitori și din apetitul în creștere al acestora de a investi în următoarea perioadă, precum și din interacțiunile cu antreprenorii, pe care îi văd orientați să găsească soluții la diversele provocări cu care se confruntă.

INVESTORS OPINIONS

“ Din studiile pe care le desfășurăm intern pe cei 140 de investitori pe care îi avem și din ce am văzut noi, ar fi un apetit investițional mai ridicat decât în urmă cu un an... un 2023 care nici el nu a fost rău. În prima jumătate a acestui an versus prima jumătate a anului trecut este cu 50% mai mare. Deci cel puțin declarativ există apetit, pentru că s-a obișnuit lumea cu situația macroeconomică și geopolitică. Oamenii s-au obișnuit cu o inflație mai mare, cu un cost mai mare al banilor și atât investitorii, cât și antreprenorii în care investim au început să înțeleagă. Trebuie să facem mai mult cu resurse mai limitate, asta este realitatea zilei.

Marius Istrate
TechAngels

Concluzii capitol

- Chiar dacă majoritatea preferă să păstreze o atitudine mai degrabă precaută față de evoluția economiei, se poate observa o creștere semnificativă a gradului de optimism cu privire la viitor (34% fiind mai degrabă relaxați când vine vorba de evoluția economică în România).
- Această notă de precauție reflectă înțelegerea managerilor asupra climatului economic actual, care poate fi influențat de incertitudini și riscuri, cum ar fi schimbările politice sau fluctuațiile pieței. Cu toate acestea, încrederea în propriile companii și în sectorul lor sugerează că aceștia văd oportunități de creștere și rezistență în ciuda contextului general. Managerii preconizează că inflația va crește și în acest an (44%).
- În plus, 38% dintre manageri (față de 27% în S2 2023) cred că PIB-ul va crește.
- Managerii sunt mai încrezători în investiții în general (publice, private, bursă), iar această încredere este confirmată și de apetitul și deschiderea investitorilor de a continua infuzia de capital în afacerile locale.
- Rata șomajului va rămâne mai degrabă constantă (52%), la fel și puterea leului comparativ cu euro (51%).

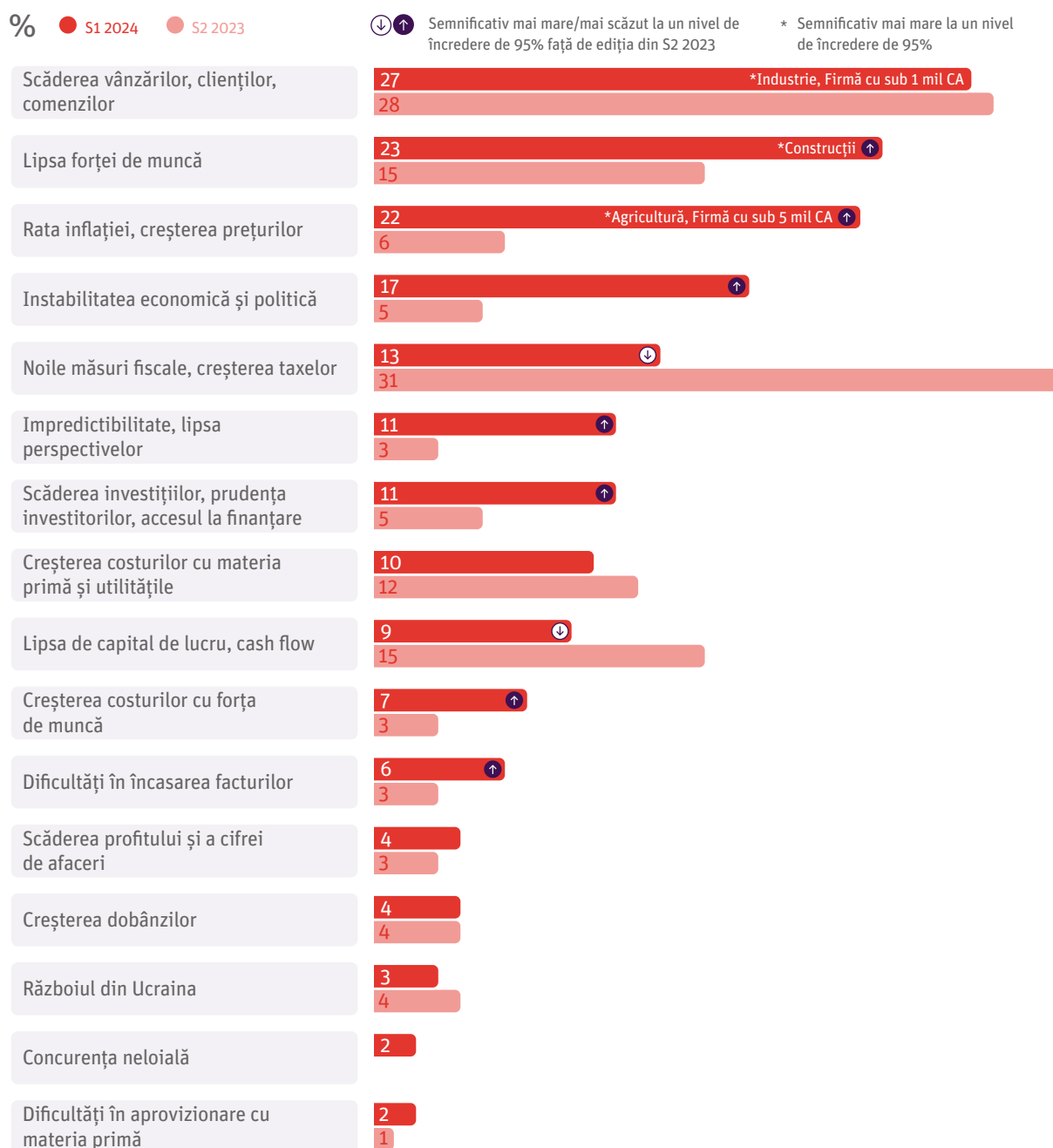
02. Care sunt principalele preocupări și planuri de viitor?

Îngrijorări în perioada următoare

Lipsa forței de muncă, combinată cu creșterea costurilor cu forța de muncă, rămâne o îngrijorare constantă în rândul antreprenorilor români, într-un trend chiar ascendent.

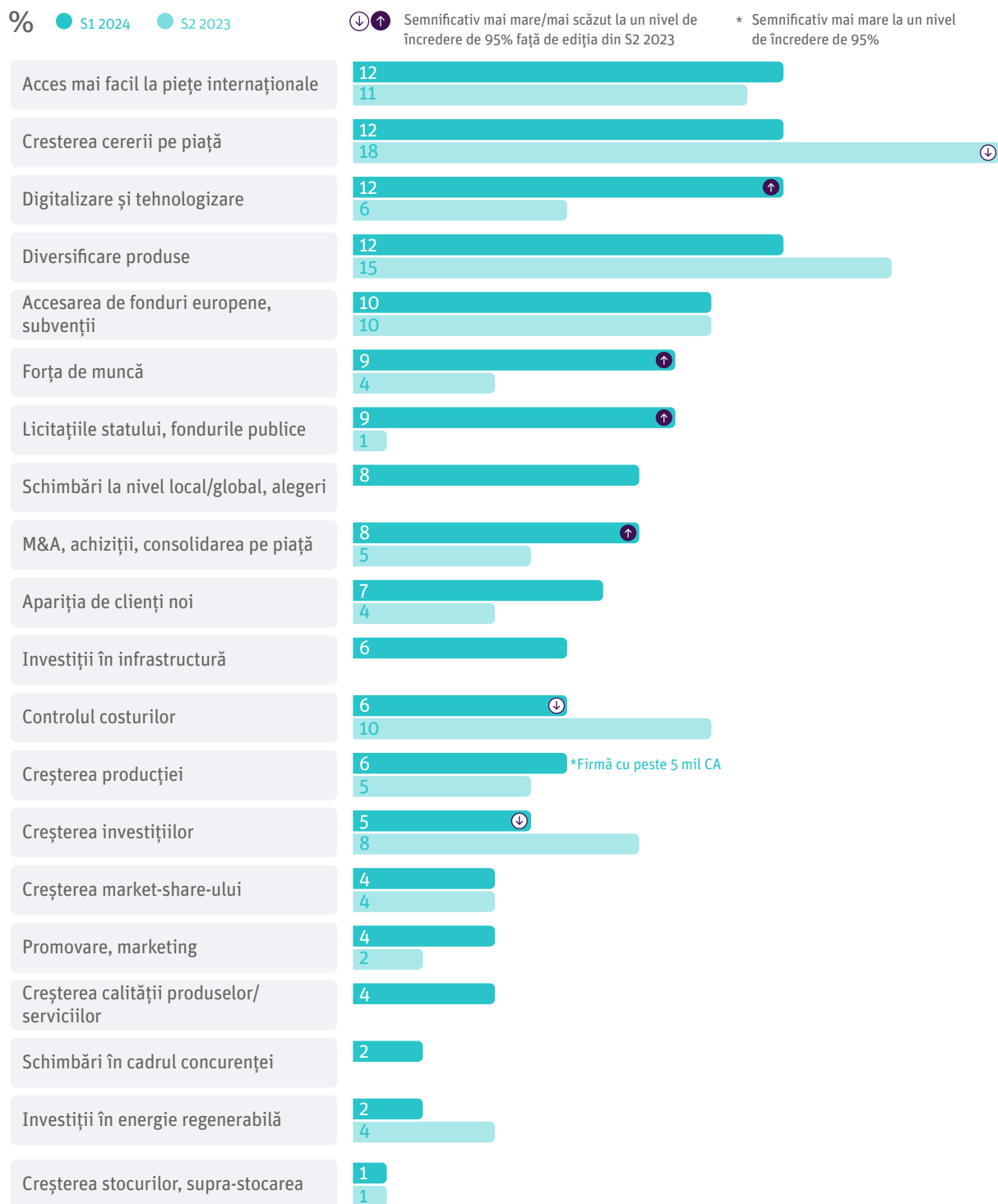
Scăderea vânzărilor rămâne de asemenea o temere importantă, mai ales că în acest an este legată de o posibilă continuare a creșterii prețurilor și inflației în contextul instabilității politice locale (legate de alegeri), dar și internaționale, care pot duce inclusiv la scăderea investițiilor.

? Numiți principalele îngrijorări cu privire la activitatea companiei dvs, în perioada următoare. (întrebare deschisă)

Oportunități în perioada următoare

În continuare, principalele oportunități identificate se leagă de posibilitatea de extindere a businessului datorită **accesului la piețele internaționale și creșterii cererii pe piață**, precum și din perspectiva **diversificării portofoliului**. De asemenea, aceștia consideră că digitalizarea și accesarea de fonduri pot ajuta la dezvoltare, fie pentru a deveni mai eficienți, fie pentru a-și extinde afacerea. Prin urmare, au un mindset mai „larg” de expansiune a propriei afaceri, căutând surse noi pentru generarea de noi afaceri, mai degrabă decât să se bazeze exclusiv pe creșterea consumului intern.

? Numiți principalele oportunități în activitatea companiei dvs, în perioada următoare. (întrebare deschisă)

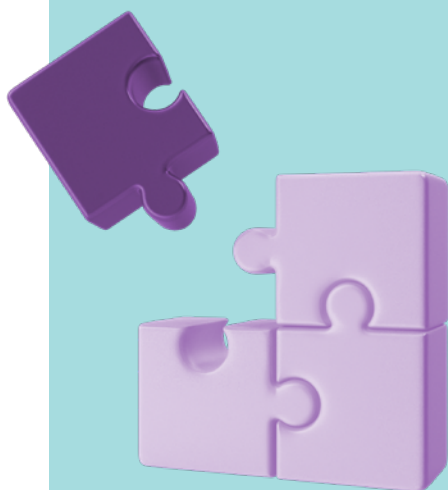
Investitorii recunosc problemele cu care se confruntă companiile românești, însă au încredere în capacitatea lor de a găsi soluții la aceste provocări

Investitorii sunt conștienți de problemele cu care se confruntă antreprenorii, în special legate de forța de muncă, dar și de creșterea costurilor de producție, aspecte care pot afecta în mod normal dezvoltarea companiilor și strategiile pe care le adoptă.

Pe de altă parte, având în vedere experiența mai degrabă pozitivă prin care au trecut cu companiile din portofoliul lor de investiții, cred în capacitatea antreprenorilor de a găsi soluții la diversele provocări care pot apărea.

Un grad mai mare de interes îl prezintă nu atât depășirea unor provocări punctuale, cât implementarea unor strategii care să permită dezvoltarea afacerii pe viitor—scalare, creștere mai rapidă și mai eficientă în final, dar care să nu sufocă neapărat business-urile. Aceasta și pentru că de multe ori investitorii români sunt proveniți în mare parte din mediul antreprenorial și își doresc succes pentru companiile locale.

Ar fi utilă o comunicare mai activă a încrederii investitorilor în business-urile și antreprenorii locali ca sursă de „empowerment”, de creștere a încrederii în valoarea lor și în capacitatea lor de a depăși provocările. De asemenea, organizarea de evenimente în care antreprenorii și investitorii pot face cunoscute soluțiile pe care le-au găsit la diversele provocări poate fi utilă pentru mediul antreprenorial, permițându-le acestora din urmă să învețe din experiențele altora.

INVESTORS OPINIONS

“*Sunt probleme cu forța de muncă, dar se găsesc soluții. Chiar și într-un domeniu care nu este atât de atrăgător și chiar într-o zonă precum Cluj și Turda, unde nu există problema șomajului, s-au găsit până la urmă soluții în fiecare an.*”

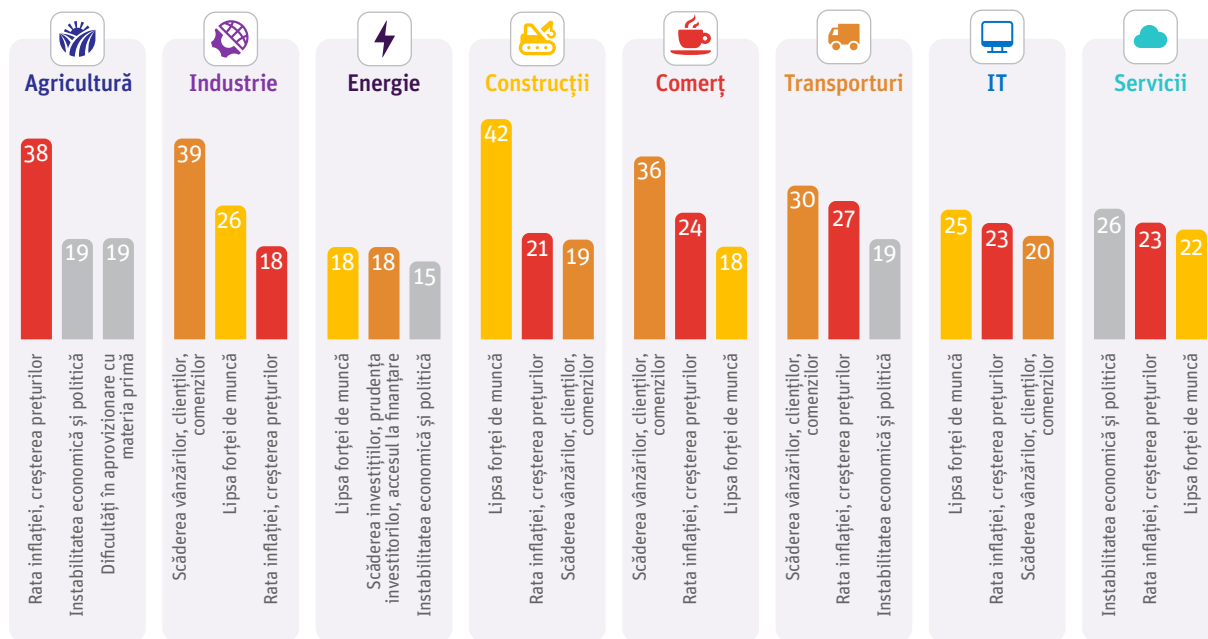
Ferenc Korponay
Vetimex Capital

“*Dacă vorbim la un nivel mai filozofic: nouă nu ne place oricum să ne parteneriem decât cu antreprenori care ar fi ajuns oricum ei înșiși la destinația pe care și-o doresc. Noi putem fi doar un accelerator și să încercăm împreună cu antreprenorii să facem în 3-4 ani ceea ce poate ei ar fi făcut în 5-7 ani.*”

Andrei Gemeanu
Morphosis Capital

Top 3 îngrijorări la nivelul celor 8 domenii de activitate

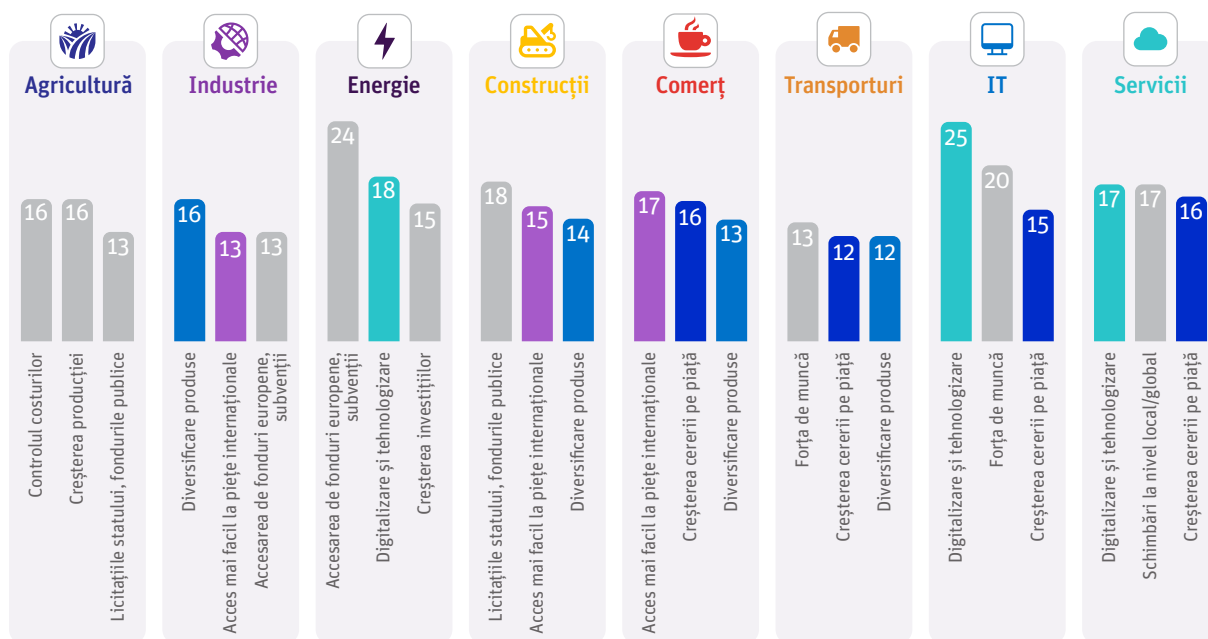
% ● Rata inflației, creșterea prețurilor ● Lipsa forței de muncă ● Scăderea vânzărilor, clienților, comenzilor ● Altele

? Numiți principalele îngrijorări cu privire la activitatea companiei dvs, în perioada următoare. (întrebare deschisă)

Top 3 oportunități la nivelul celor 8 domenii de activitate

% ● Creșterea cererii pe piață ● Digitalizare și tehnologizare ● Diversificare produse ● Acces mai facil la piețe, la piețe internaționale ● Altele

? Numiți principalele îngrijorări cu privire la activitatea companiei dvs, în perioada următoare. (întrebare deschisă)

Exemple de diferențe la nivel de sectoare de activitate:

Agricultură

Rămâne valabilă o abordare mai degrabă “intuitivă” și mai bazală, simplistă a business-ului, axată pe costuri, capacități de producție și accesul la fonduri/subvenții. Investitorii consideră că ar fi necesară o abordare mai strategică, mai vizionară, o “modernizare” a business-urilor din acest domeniu.

Comerț

Creșterea gradului de încredere în accesul la piețe noi, internaționale, de expansiune dincolo de granițele României ca potențial de creștere.

Servicii

Încredere în potențialul acestui sector de a crește în continuare în contextul unei piețe încă emergente/în dezvoltare și care este departe de a fi ajuns la saturație. Apar tot mai multe oportunități inclusiv pe fondul dezvoltării tehnologiei în tech, apar tot mai mulți profesioniști în educație, sănătate etc., care vin cu noi viziuni și idei.

INVESTORS OPINIONS

Un exemplu ar fi:

“ (...) să creeze marcă proprie, nu doar să producă materie primă.

Ferenc Korponay

Vetimex Capital

“ Continuăm să dezvoltăm mai departe ecosistemul într-un mod scalabil la nivel regional, ne orientăm pe găsirea de noi oportunități.

Alexandra Bran

Prosus

“ Serviciile au demonstrat că avem un cumpărător rezilient.

Andrei Gemeneanu

Morphosis Capital

“ Cred că și în următoarele 6 luni piața se va mișca destul de încet pentru că nimeni nu este pregătit să ia decizii importante în acest moment, mai ales că investițiile în acest domeniu depind și de co-investitori instituționali din alte țări care sunt dispuși să mai aștepte câteva luni până când va exista mai multă claritate referitor la mediul economic pentru următorii patru ani. Dar da, sunt oportunități de investiții în România, mai ales că s-a mai maturizat piața.

Aris Gkogkos
NS Family Office

“ Ne dorim să mărim rata de absolvire a start-up-urilor locale, adică numărul celor care reușesc să ridice seria A. Acum e undeva la 10% sau sub. Sunt sceptic că vom reuși să ameliorăm semnificativ această cifră foarte curând, totuși.

Marius Istrate
TechAngels

Energie

Un domeniu dependent de instituțiile statului și de reglementări, nu doar locale, ci și europene. Prin urmare, principalele îngrijorări, dar și oportunități, sunt legate de subvenții, accesul la fonduri și investiții.

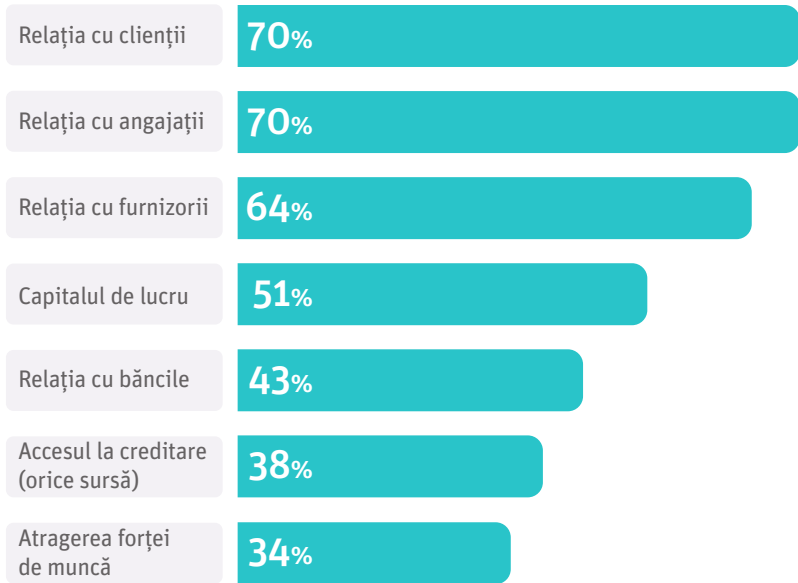
IT

Este un domeniu care încă oferă multe oportunități pe fondul tehnologizării și digitalizării constante la nivel global, dar rămâne cumva valabilă capacitatea mai redusă de scalare a business-urilor locale în domeniul tech. Soluția în acest caz ar putea fi parteneriatul cu investitori regionali pentru a avea acces mai ușor la piețe mai mari.

Viziunea managerilor despre propria companie este mai degrabă pozitivă

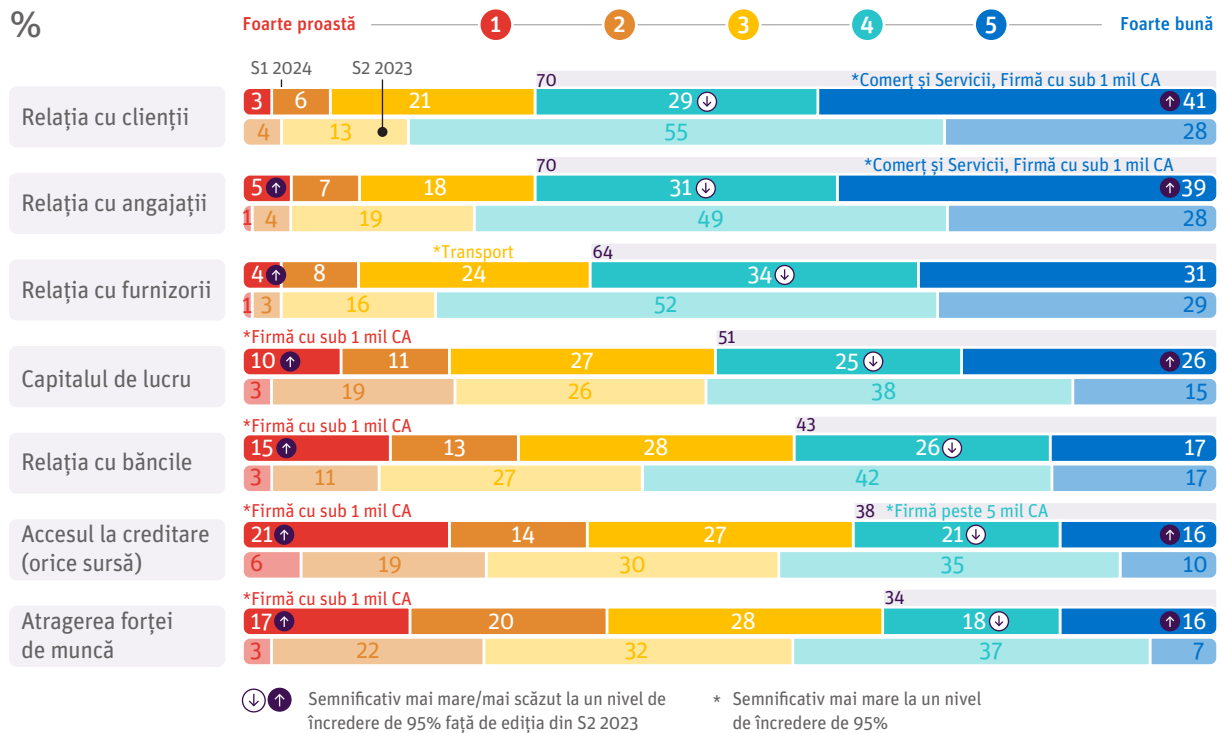
Relațiile cu clienții și angajații sunt evaluate ca fiind foarte bune.

În schimb, accesul la credite și recrutarea forței de muncă sunt aspecte apreciate mai slab.

? Cum apreciați următoarele aspecte în compania dvs.? Păreră pozitivă (note de 4 și 5)

Rezultate detaliate

? Cum apreciați următoarele aspecte în compania dvs.?

Opinia investitorilor

Accesul la creditare/capital este considerat încă o problemă la nivelul pieței, mai ales în contextul în care infuzia de capital prin investiții din fonduri este încă în stadiu emergent.

Pe de altă parte, investitorii observă o mai mare efervescență la nivelul pieței de investiții, pe fondul apetenței mai crescute de a plasa investiții în piața locală.

Este nevoie de stabilirea unei relații mai strânse și apropiate între aceste două entități - business-uri și investitori - pentru dezvoltarea mediului economic local, a economiei românești. Aceasta cu atât mai mult cu cât antreprenorii români au nevoie de susținere, de parteneriat, de a nu se mai simți „singuri în fața tuturor greutăților”, iar investitorii pot împărtăși din experiența lor în cadrul mai multor business-uri sau domenii.

INVESTORS OPINIONS

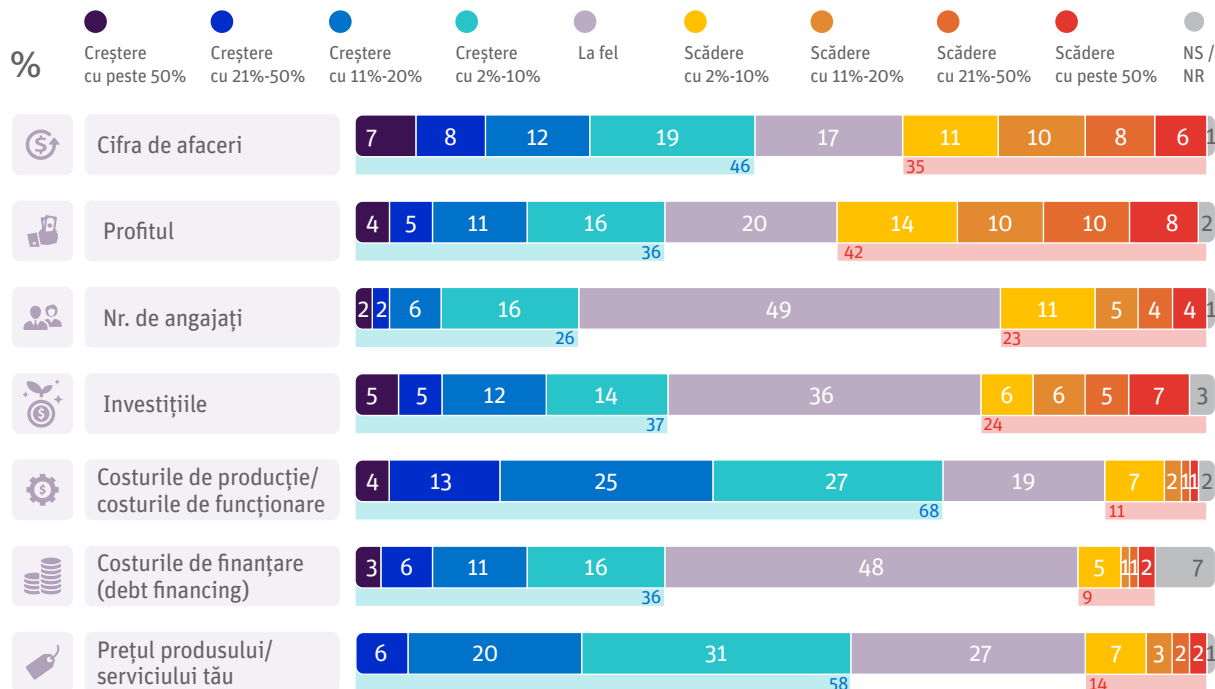
“ Piața de Private Equity a devenit tot mai activă și va deveni și mai activă, sunt echipe noi care apar, trebuie să nu uităm că suntem încă la început, nu ne comparăm cu piața din UK sau SUA. Prin urmare în România suntem încă puțini, ecosistemul e încă la început, de aceea scopul nostru este să dezvoltăm piața și nu atât să concurăm unii cu alții.

Andrei Gemeneanu

Morphosis

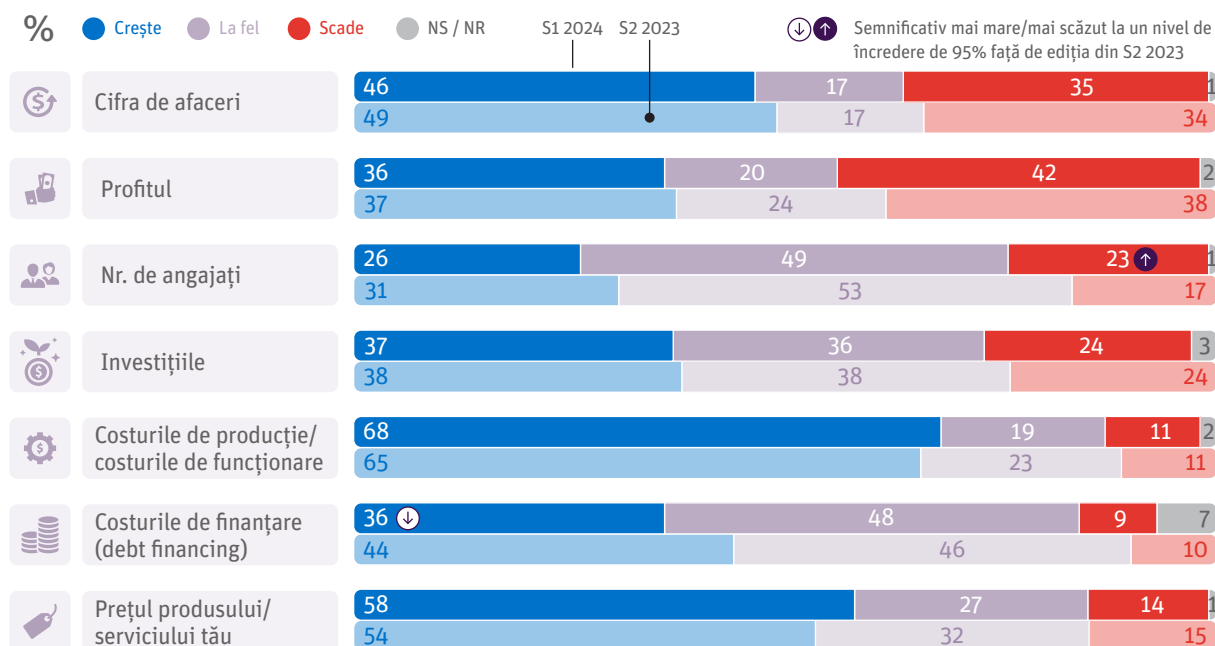
Managerii estimează că majoritatea indicatorilor au rămas la fel sau au crescut

Numărul de angajați, precum și costurile de finanțare, au rămas la fel pentru jumătate dintre manageri. Costurile de producție/funcționare au crescut pentru mai mult de jumătate dintre manageri, la fel și prețurile de vânzare ale produselor/serviciilor oferite. Cu toate acestea, profitul este considerat a fi în scădere de către 42% dintre companii.

? Care este situația următorilor indicatori, la nivelul companiei dvs., la finalul lunii februarie 2024, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut (februarie 2023)?

Indicatorii de la începutul anului au fost similari cu cei din S2 2023

? Care este situația următorilor indicatori, la nivelul companiei dvs., la finalul lunii februarie 2024, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut (februarie 2023)?

Indicatorii de la începutul anului în funcție de industrie

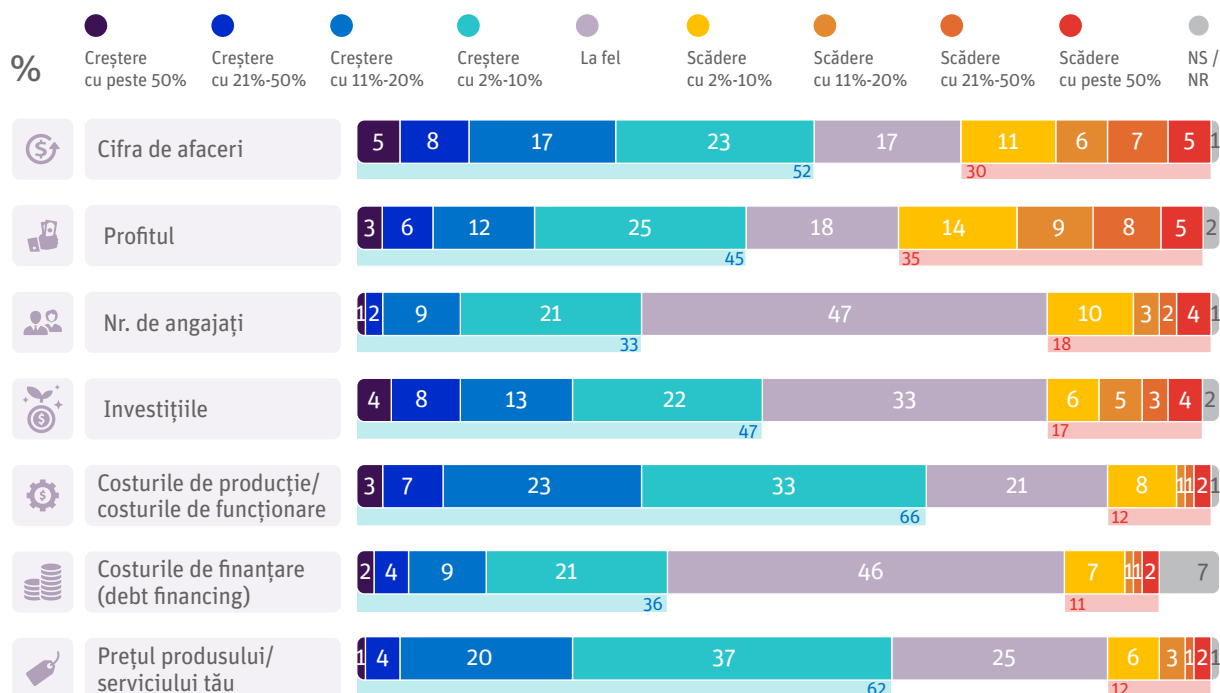
		 Agricultură	 Industrie	 Energie	 Construcții	 Comerț	 Transporturi, Distribuție, Depozitare	 IT	 Servicii
Cifra de afaceri	Scade	50%	43%	42%	29%	39%	33%	18%	25%
	La fel	28%	19%	12%	23%	13%	21%	21%	6%
	Crește	19%	36%	45%	48%	48%	45%	59%	67%
	NS/NR	3%	2%	0%	0%	0%	1%	3%	3%
Profitul	Scade	72%	50%	33%	30%	43%	46%	31%	32%
	La fel	9%	14%	18%	33%	21%	22%	18%	14%
	Crește	16%	33%	45%	37%	34%	30%	49%	49%
	NS/NR	3%	3%	3%	0%	1%	1%	3%	4%
Nr. de angajați	Scade	22%	31%	21%	33%	24%	21%	13%	12%
	La fel	66%	44%	45%	34%	56%	55%	51%	49%
	Crește	13%	23%	33%	32%	20%	22%	33%	36%
	NS/NR	0%	2%	0%	1%	0%	1%	3%	3%
Investițiile din companie	Scade	50%	28%	18%	23%	28%	27%	13%	10%
	La fel	28%	41%	36%	41%	34%	23%	41%	39%
	Crește	22%	27%	45%	34%	36%	47%	41%	45%
	NS/NR	0%	4%	0%	1%	2%	3%	5%	6%
Costurile de producție/costurile de funcționare	Scade	16%	19%	21%	8%	3%	9%	21%	3%
	La fel	25%	20%	15%	25%	13%	20%	26%	12%
	Crește	59%	60%	61%	67%	82%	68%	51%	83%
	NS/NR	0%	1%	3%	0%	1%	3%	3%	3%
Costurile de finanțare (finanțare prin împrumuturi)	Scade	19%	11%	12%	12%	7%	9%	3%	4%
	La fel	26%	52%	39%	47%	47%	42%	51%	59%
	Crește	52%	29%	42%	37%	39%	41%	33%	28%
	NS/NR	3%	9%	6%	4%	7%	8%	13%	9%
Prețul produsului/serviciului	Scade	43%	16%	36%	11%	4%	17%	5%	9%
	La fel	30%	27%	30%	21%	22%	23%	33%	35%
	Crește	27%	57%	33%	68%	71%	59%	59%	54%
	NS/NR	0%	0%	0%	0%	2%	2%	3%	3%

Managerii estimează că majoritatea indicatorilor vor rămâne la fel sau vor crește

Managerii estimează că numărul de angajați și costurile de finanțare vor rămâne la fel. În ceea ce privește costurile de producție/funcționare și prețurile de vânzare, aceștia anticipează o creștere continuă, fiind încrezători că și profitul va urma o tendință ascendentă în acest an.

Investitorii susțin aceste percepții, subliniind încrederea lor în rezistența consumatorului român, în special în contextul anunțat al creșterii PIB-ului concomitent cu scăderea inflației.

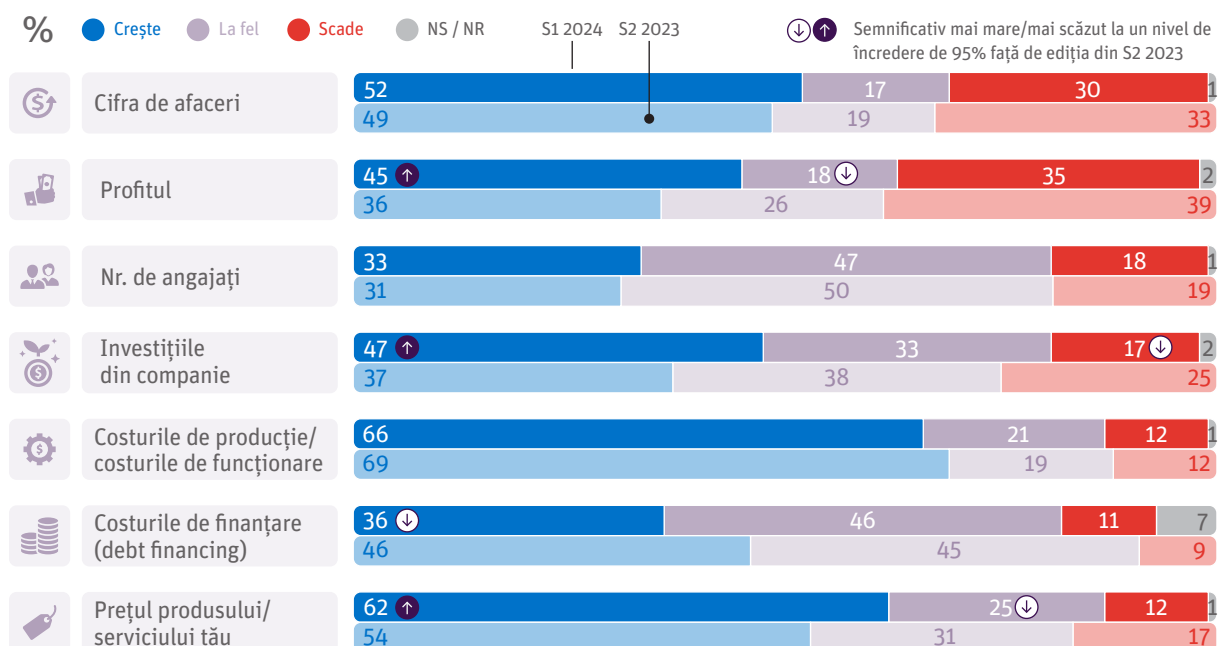
? În opinia dvs., cum vor arăta următoarele aspecte la mijlocul anului 2024, comparativ cu mijlocul anului 2023?

Indicatorii din S1 – comparativ cu S2 2023

Previțiunile privind creșterea profitului sunt semnificativ mai bune față de S2 2023, la fel și cele referitoare la creșterea investițiilor în companie. De asemenea, un număr semnificativ mai mare de manageri consideră că prețurile de vânzare vor continua să crească.

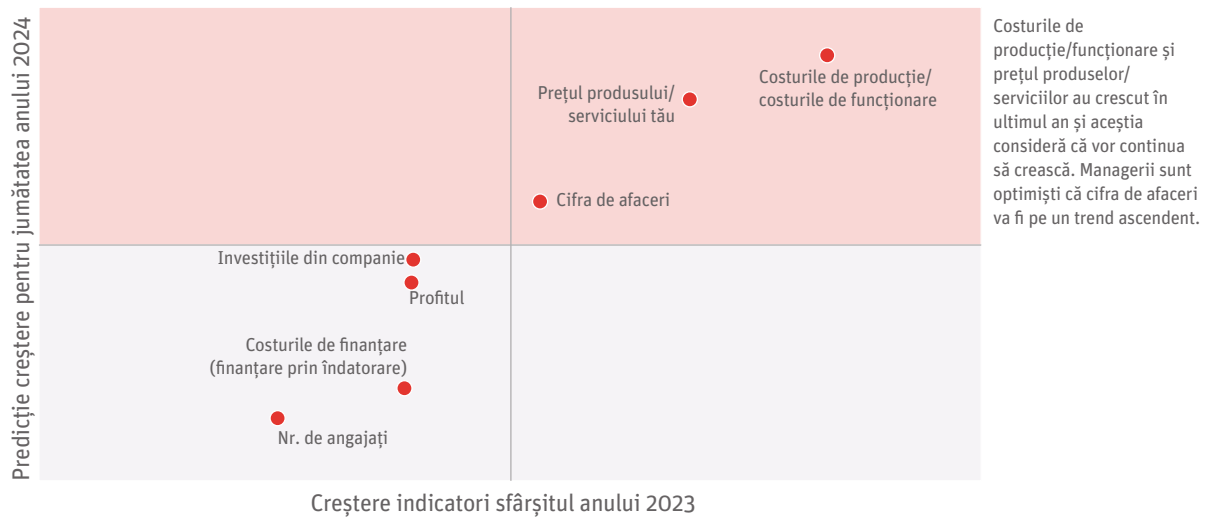
? În opinia dvs., cum vor arăta următoarele aspecte la mijlocul anului 2024, comparativ cu mijlocul anului 2023?

Indicatorii din S1 în funcție de industrie

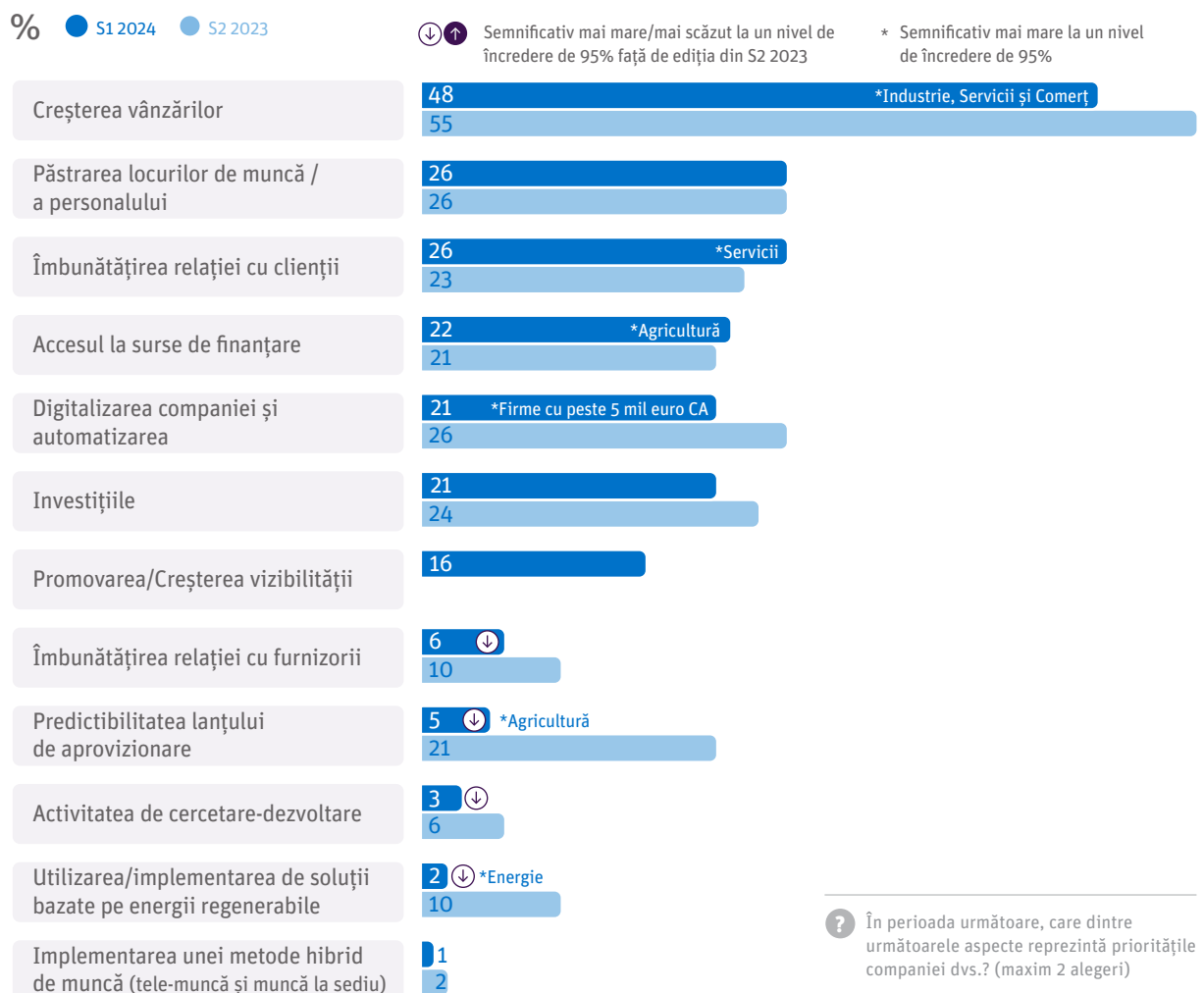
		 Agricultură	 Industrie	 Energie	 Construcții	 Comerț	 Transporturi, Distribuție, Depozitare	 IT	 Servicii
Cifra de afaceri	Scade	50%	33%	30%	19%	37%	33%	13%	23%
	La fel	19%	23%	18%	14%	10%	21%	23%	9%
	Crește	31%	44%	52%	66%	52%	43%	64%	64%
	NS/NR	0%	0%	0%	1%	1%	3%	0%	4%
Profitul	Scade	50%	38%	33%	26%	42%	40%	21%	28%
	La fel	16%	19%	12%	19%	14%	22%	21%	16%
	Crește	34%	43%	55%	53%	41%	31%	56%	52%
	NS/NR	0%	0%	0%	1%	2%	6%	3%	4%
Nr. de angajați	Scade	10%	24%	12%	19%	22%	22%	10%	12%
	La fel	71%	45%	55%	36%	47%	51%	46%	46%
	Crește	19%	31%	33%	42%	31%	24%	44%	38%
	NS/NR	0%	0%	0%	3%	0%	3%	0%	4%
Investițiile din companie	Scade	39%	18%	15%	23%	19%	18%	8%	3%
	La fel	29%	38%	27%	33%	21%	31%	41%	42%
	Crește	32%	40%	58%	42%	57%	46%	49%	52%
	NS/NR	0%	3%	0%	1%	2%	4%	3%	3%
Costurile de producție/costurile de funcționare	Scade	13%	20%	18%	12%	4%	10%	15%	4%
	La fel	28%	28%	21%	19%	11%	21%	33%	16%
	Crește	59%	52%	61%	68%	83%	66%	46%	77%
	NS/NR	0%	0%	0%	0%	1%	3%	5%	3%
Costurile de finanțare (finanțare prin împrumut)	Scade	9%	13%	21%	12%	11%	10%	13%	4%
	La fel	41%	43%	55%	41%	48%	39%	54%	55%
	Crește	47%	35%	24%	42%	36%	40%	23%	33%
	NS/NR	3%	10%	0%	4%	4%	10%	10%	7%
Prețul produsului/serviciului	Scade	41%	13%	24%	8%	7%	16%	3%	3%
	La fel	28%	25%	33%	15%	20%	27%	33%	29%
	Crește	28%	62%	42%	77%	72%	54%	62%	65%
	NS/NR	3%	0%	0%	0%	1%	3%	3%	3%

Costul de producție/funcționare a crescut în ultimul an și managerii consideră că aceste costuri vor continua să crească

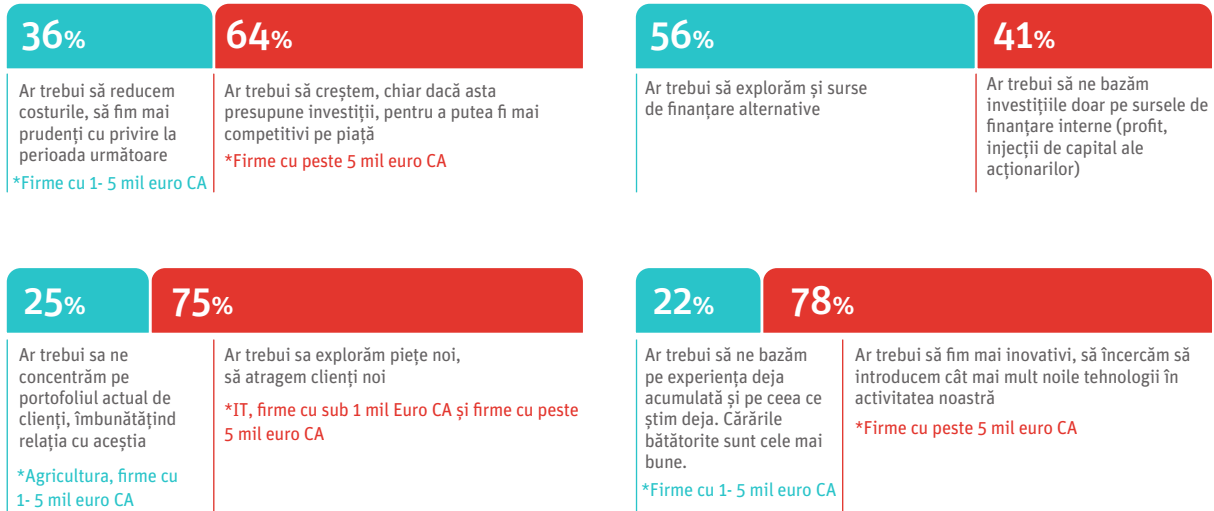
Managerii continuă să prioritizeze creșterea vânzărilor și retenția de personal și clienți

În perioada următoare, în opinia managerilor, rămân prioritare aspectele ce duc la securizarea și creșterea business-ului: creșterea vânzărilor (48%), retenția de personal și consolidarea relației cu clienții (26%).

Strategia managerilor este una mai înclinată spre riscuri și inovație

* Semnificativ mai mare la un nivel de încredere de 95%

? Care dintre următoarele afirmații este mai aproape de opinia dvs. cu privire la strategia companiei în următoarea perioadă?

O dorință de creștere și dezvoltare a afacerilor locale, pe care investitorii ar putea să o sprijine în mod concret

Cifrele arată că la nivelul antreprenorilor există un mindset de creștere:

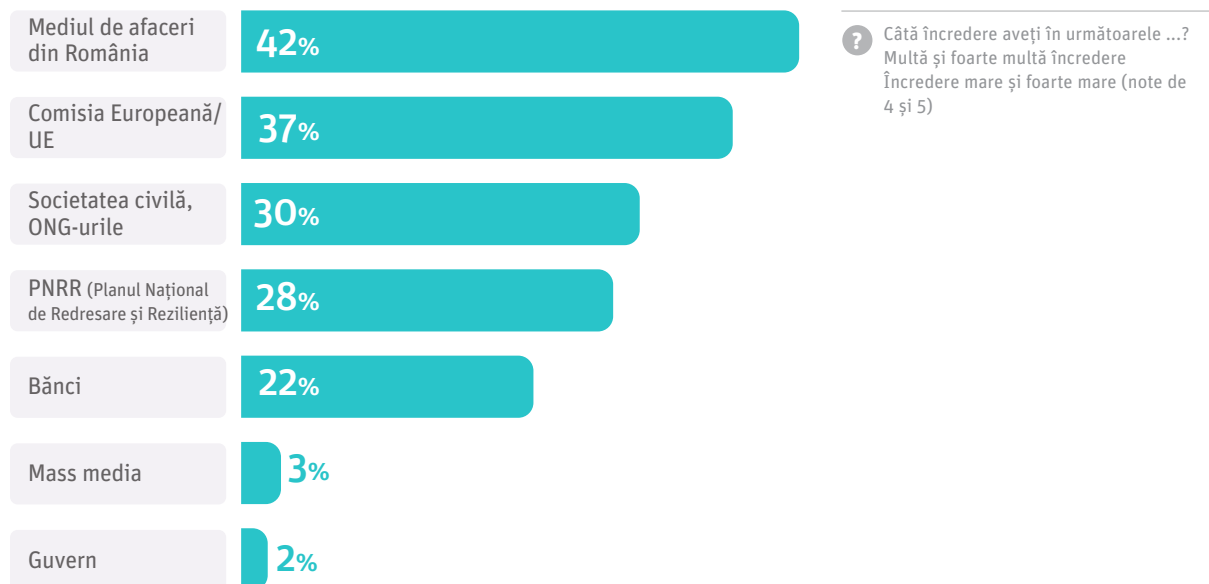
- **Sunt deschiși la investiții** — în special în rândul firmelor mari (peste 5 milioane EUR cifră de afaceri).
- **Exprimă dorința de a explora noi piețe și de a atrage noi clienți** — în special în rândul firmelor de IT, atât a companiilor mici (sub 1 milion EUR) cât și a celor mari (peste 5 milioane EUR cifră de afaceri), în contextul în care sectorul IT este mai ușor să se „exporte valoarea” în afara granițelor.
- **Arată deschidere către inovație și cât mai multă tehnologizare** — în special în rândul companiilor mari (peste 5 milioane EUR cifră de afaceri).

Strategia managerilor pare să fie una mai orientată către riscuri și inovație. Aceasta reflectă o abordare proactivă în căutarea de oportunități noi și în adaptarea la schimbările din piață, cu 78% dintre aceștia afirmând că ar trebui să fie mai inovativi, încercând să introducă cât mai multe tehnologii noi în activitatea firmei.

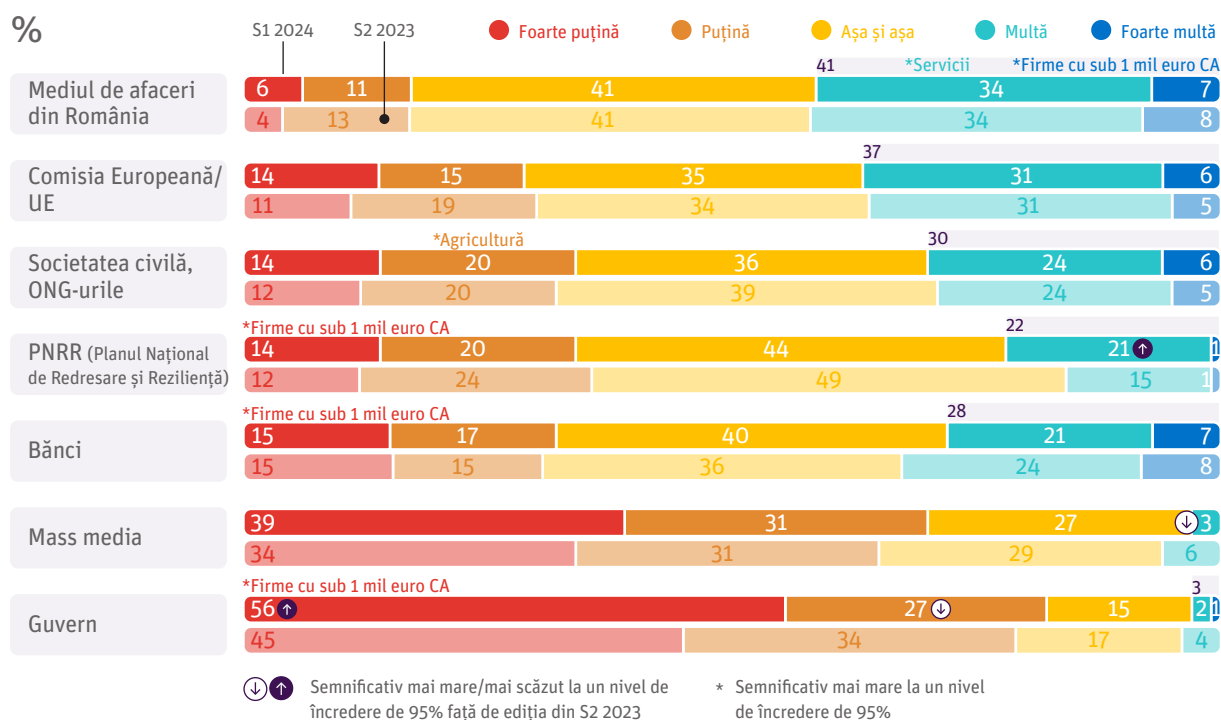
Această deschidere vine cel mai probabil și pe fondul experiențelor din ultimii ani, în care au trebuit să demonstreze un mindset flexibil de gândire. În plus, au fost și mai expuși la succesul altor companii (care au fost listate la bursă, care poate s-au tehnologizat, care au creat produse și servicii noi sau s-au extins pe alte piețe etc.).

Încrederea în mediul de afaceri din România este destul de ridicată

La fel ca în 2023, încrederea cea mai mare a managerilor este în mediul de afaceri din România, PNRR și în Comisia Europeană. Totuși, 83% spun că au puțină sau foarte puțină încredere în Guvern, subliniind practic încă o dată că se simt lăsați să se descurce “singuri” în business (că business-urile locale nu sunt încurajate, protejate sau susținute de sectorul public). Soluțiile de dezvoltare țin în continuare de mediul privat mai degrabă (de exemplu, investițiile).

Rezultate detaliate:

? Câtă încredere aveți în următoarele ...?

“ Față de acum 6-7 ani când am intrat noi în zona asta de Private Equity, aş spune că s-au făcut progrese semnificative. În momentul de față există un ecosistem care poate demonstra lichiditate la fiecare mărime a tichetului pentru că de fapt până la urmă pentru a transforma structural piața de Private Equity este nevoie de investitori instituționali. Iar aceștia caută să vadă că pot să investească capital în sume considerabile și în mod constant, că există fonduri și jucători care au track-record pozitiv pe termen lung și în mod constant și că piața e lichidă. Long story short, cred că România se dezvoltă, lucrurile sunt relativ ok.

Andrei Gemeneanu
Morphosis

Schimbarea modului de taxare a microîntreprinderilor are cel mai mare impact negativ

Majoritatea sunt conștienți de pachetul de măsuri fiscale adoptat la începutul anului 2024. Consideră că impactul negativ cel mai mare îl are schimbarea modului de taxare a microîntreprinderilor și anularea scutirii de impozit în domeniul IT.

Da
84%

Nu
16%

? Cunoașteți pachetul de măsuri fiscale pe care Guvernul României le-a adoptat începând cu 1 ianuarie 2024?

Schimbarea modului de taxare a microîntreprinderilor

80% *Servicii, firme cu 1-5 mil euro CA

Anularea scutirii de impozit în domeniile IT, construcții, agricultură și industria alimentară, pentru venituri peste 10.000 lei

56% *IT și Construcții

Impozitul de minim 1% pe cifra de afaceri în cazul companiilor cu afaceri de peste 50 de milioane de euro și 2% în cazul băncilor, companiilor din petrol și gaze

46% *Energie, firme cu peste 5 mil euro CA

Impozit suplimentar pentru persoanele fizice care dețin imobile mai scumpe de 500.000 euro și mașini mai scumpe de 75.000 euro

9%

Taxarea suplimentară a veniturilor a căror sursă nu poate fi dovedită

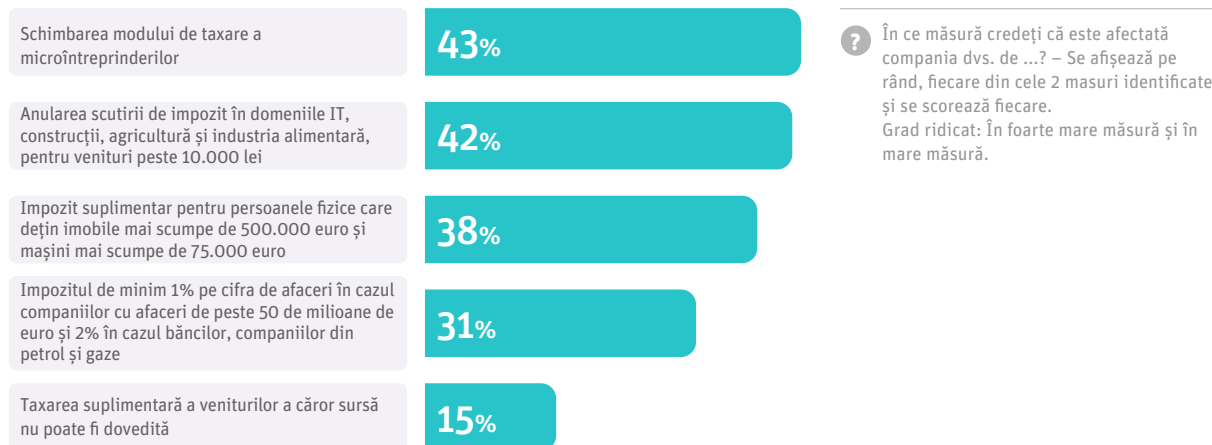
8%

? Care dintre următoarele măsuri fiscale propuse considerați că au un impact negativ asupra companiei. Alegeți 2 măsuri cu cel mai mare impact.

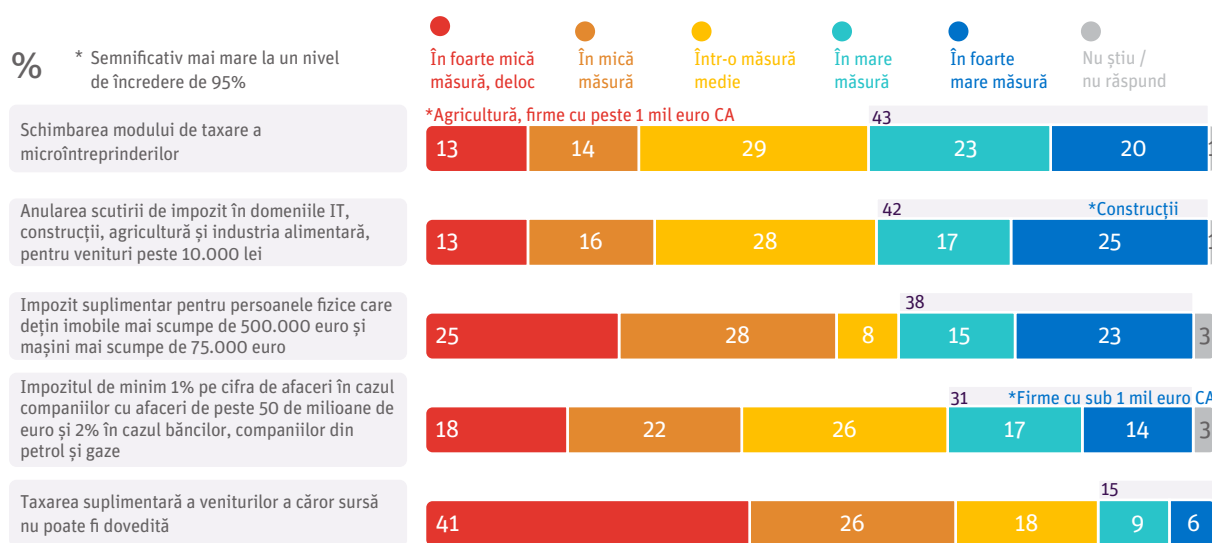
Schimbarea modului de taxare a microîntreprinderilor afectează cel mai mult managerii

Anularea scutirii de impozit în domeniul IT și schimbarea modului de taxare a microîntreprinderilor îi afectează într-o mare măsură pe managerii.

Cel mai puțin îi afectează taxarea suplimentară a veniturilor a căror sursă nu poate fi dovedită.

Rezultate detaliate:

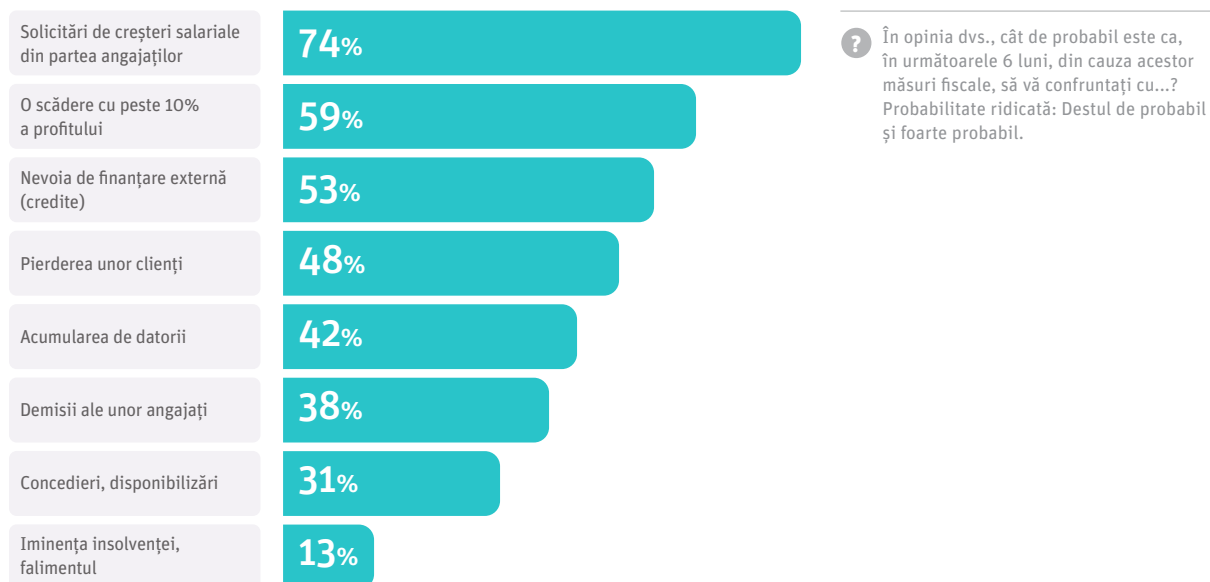

În ce măsură credeți că este afectată compania dvs. de ....? – Se afișează pe rând, fiecare din cele 2 măsuri identificate și se scorează fiecare.

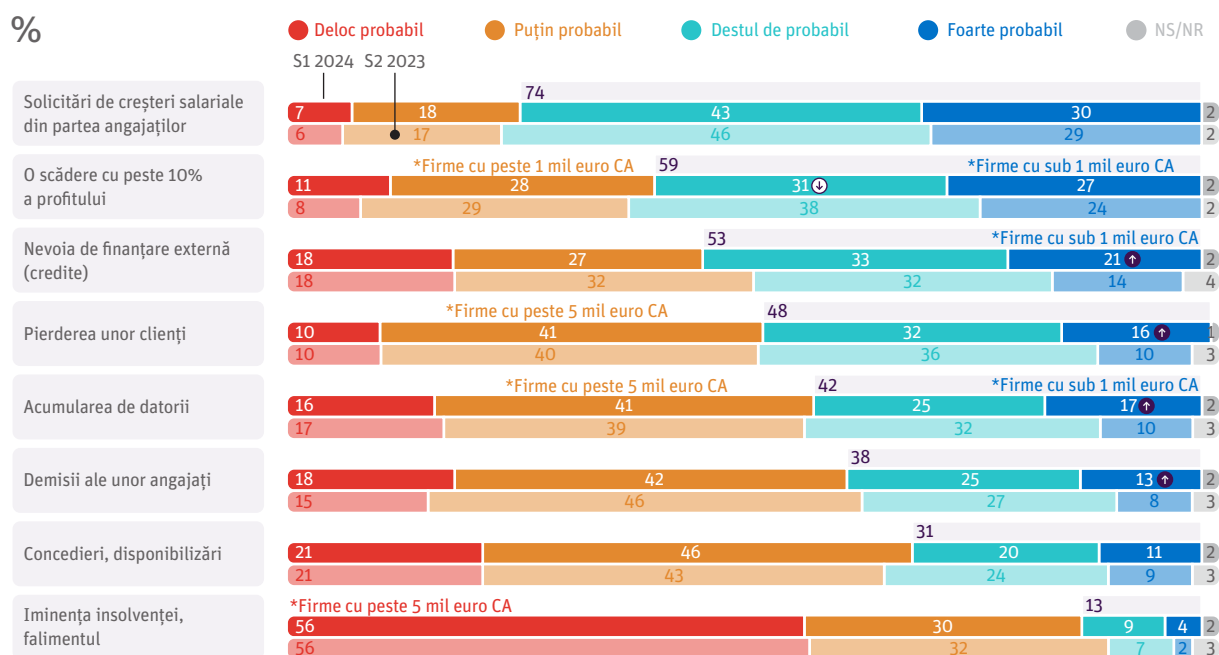
Managerii se așteaptă ca principala presiune a noilor măsuri fiscale să fie resimțită la nivelul salarizării

La nivel de impact al măsurilor asupra funcționării interne, predicțiile din 2024 se suprapun în mare parte peste cele menționate în 2023.

Managerii cred că în următoarele 6 luni este foarte probabil să primească solicitări de creșteri salariale (30%) și să aibă o scădere cu peste 10% a profitului (27%). Totuși, 86% consideră că este puțin sau deloc probabil să intre în insolvență.

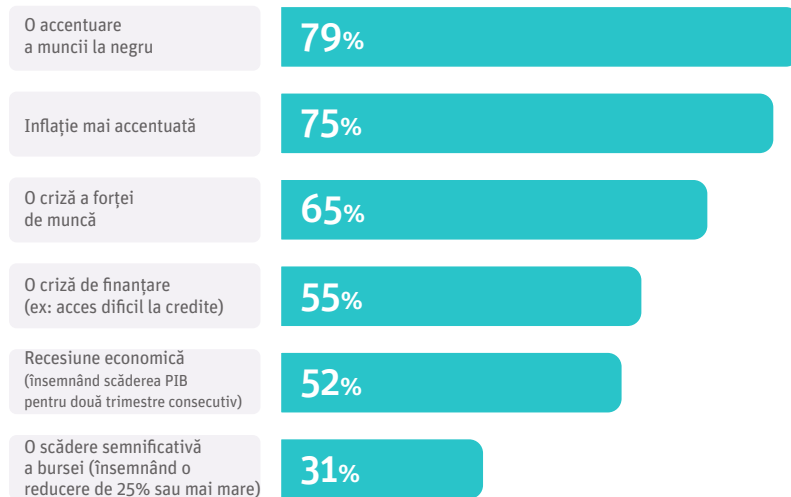
Rezultate detaliate:

În opinia dvs., cât de probabil este ca, în următoarele 6 luni, din cauza acestor măsuri fiscale, să vă confrunțați cu...?

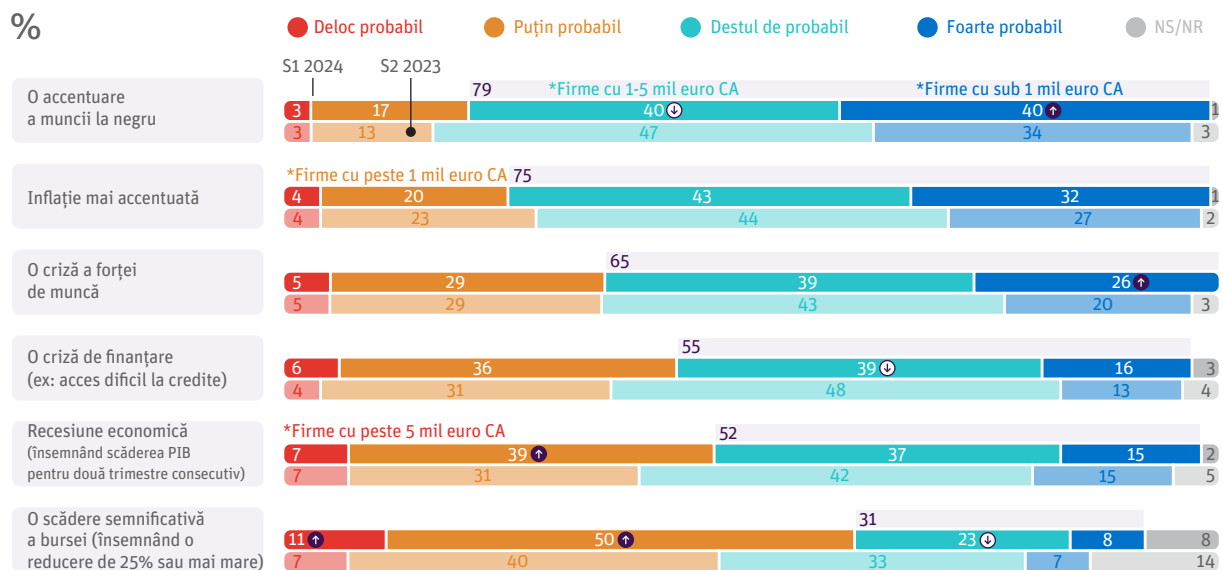
Munca la negru și o criză a forței de muncă sunt printre principalele efecte asociate cu noile măsuri fiscale, alături de o inflație mai accentuată

O accentuare a muncii la negru (79%) este considerată cea mai probabilă, la fel și o accentuare a inflației (75%). Potențialul unei recesiuni economice (52%) este depășit de cel al unei crize a forței de muncă (65%) sau al unei crize de finanțare (55%). Comparativ cu 2023, o scădere semnificativă a bursei este văzută ca din ce în ce mai puțin probabilă.

În opinia dvs., cât de probabil este ca, în următoarele 6 luni, din cauza acestor măsuri fiscale, România să se confrunte cu...? Probabilitate ridicată: foarte probabil și destul de probabil.

Rezultate detaliate:

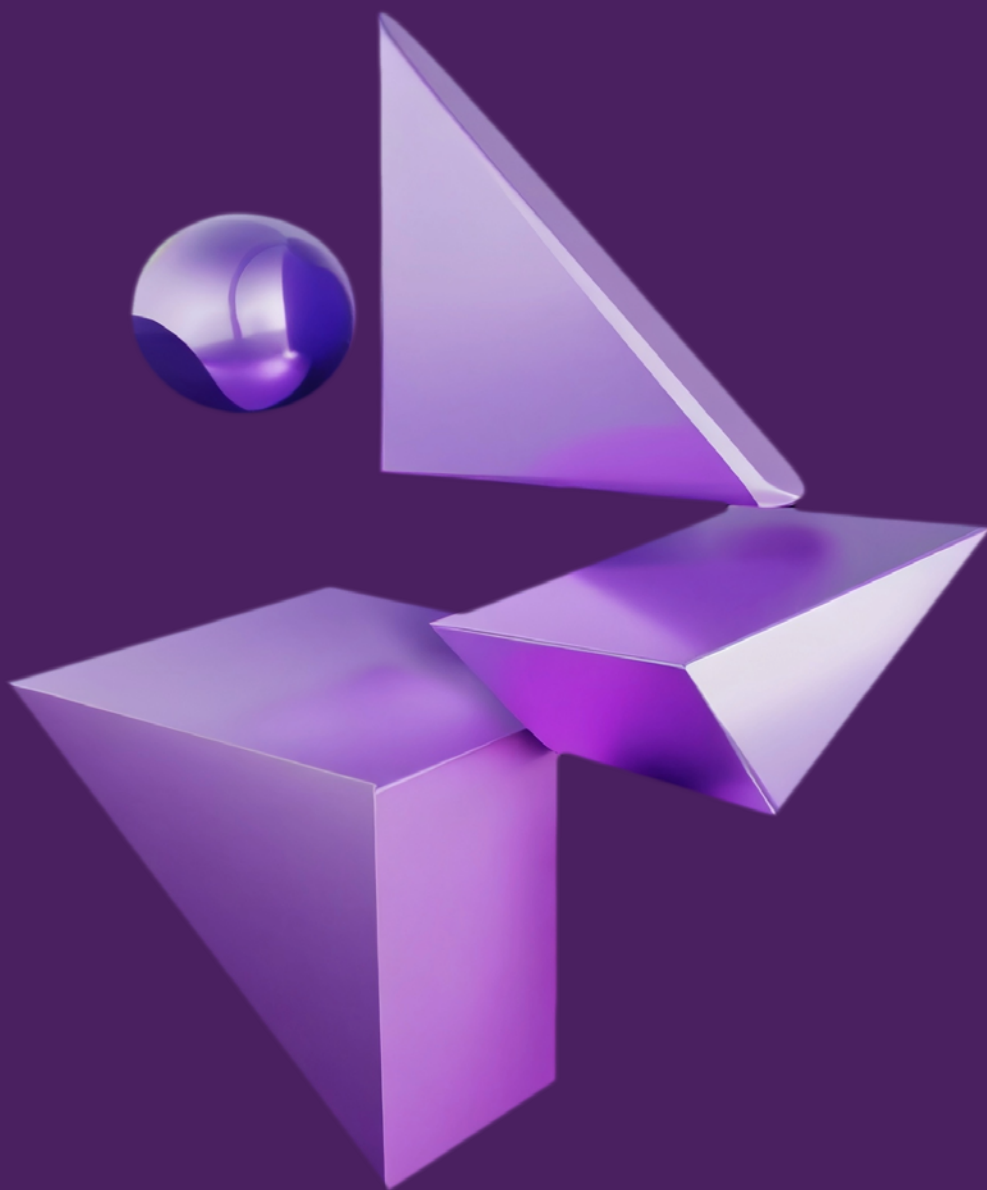
În opinia dvs., cât de probabil este ca, în următoarele 6 luni, din cauza acestor măsuri fiscale, România să se confrunte cu...?

Concluzii capitol

Pachetul de măsuri fiscale adoptat de Guvernul României începând cu 1 ianuarie 2024 creează anumite piedici pentru manageri

- Schimbarea modului de taxare a microîntreprinderilor (80%) și anularea scutirii de impozit în domeniul IT (56%) sunt percepute ca având cel mai mare impact negativ de către manageri.
- Managerii consideră că o accentuare a muncii la negru este mai probabilă (79%), dar și o accentuare a inflației (75%).
- Aceștia anticipează că în următoarele 6 luni este foarte probabil să primească solicitări de creșteri salariale (30%), iar o proporție semnificativă (27%) se așteaptă să înregistreze o scădere a profitului cu peste 10%. Cu toate acestea, este încurajator faptul că o majoritate covârșitoare, respectiv 86%, consideră că este puțin probabil sau deloc probabil să intre în insolvență.
- Principalele îngrijorări ale managerilor includ lipsa forței de muncă și scăderea vânzărilor, cu o creștere a ratei acestor aspecte în comparație cu anul trecut.
- În ceea ce privește oportunitățile, accesul mai facil la piețe, creșterea cererii pe piață și diversificarea portofoliului rămân principalele oportunități, deși în scădere față de S2 2023.
- Digitalizarea și tehnologizarea reprezintă o oportunitate identificată cu o amplitudine dublată, indicând un interes crescut în această direcție.

03. Percepția despre investitori

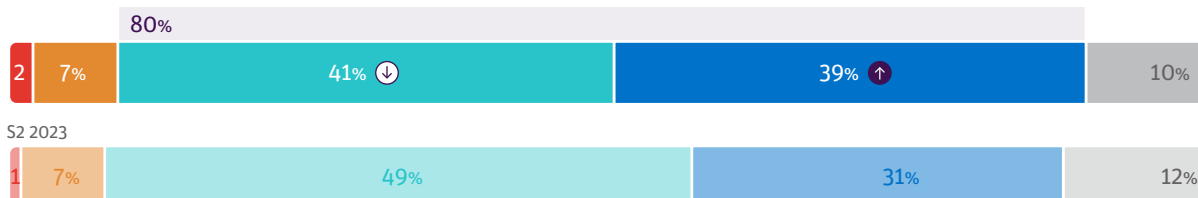
Investitorii beneficiază de o percepție pozitivă în rândul majorității managerilor

80% dintre manageri au o părere bună sau foarte bună despre investitori. Opinia clar pozitivă (foarte bună) față de investitori a crescut semnificativ față de S2 2023.

Păreră business angels, fonduri de investiții, alți antreprenori

● Foarte proastă ● Mai degrabă proastă ● Mai degrabă bună ● Foarte bună ● NS/NR

⬇️⬆️ Semnificativ mai mare/mai scăzut la un nivel de încredere de 95% față de ediția din S2 2023

? În contextul diversificării surselor de capital în piață, ce părere aveți despre cei care caută să investească în companii deja înființate (business angels, fonduri de investiții, alți antreprenori)?

O atitudine deschisă a mediului de business local față de conceptul de investiție privată

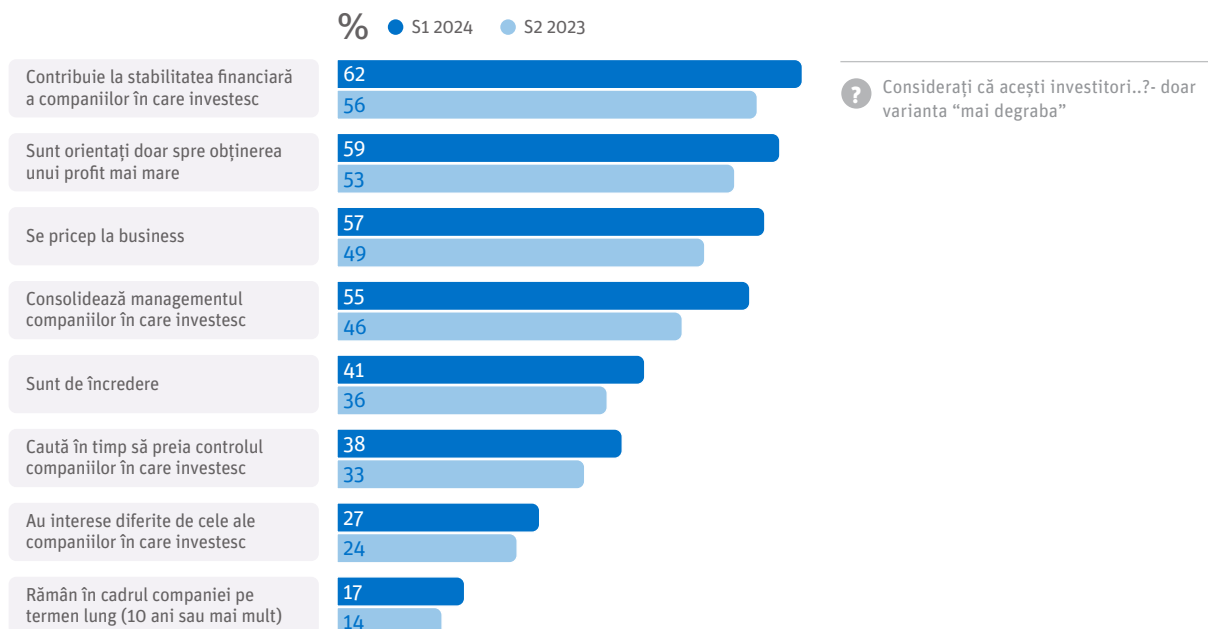
Opinia clar pozitivă (foarte bună) față de investitori a crescut semnificativ față de S2 2023.

Această creștere a percepției pozitive poate fi influențată, pe de o parte, de faptul că managerii au observat mai multe listări la bursă și exemple concrete de exituri reușite. Pe de altă parte, schimbarea de mindset poate contribui și ea - managerii își dau seama că pentru a se menține și dezvolta este nevoie de susținere, fie financiară, fie prin expunerea pe care un fond de investiții o poate oferi business-ului (comparativ cu un credit de la bancă care înseamnă doar capital financiar).

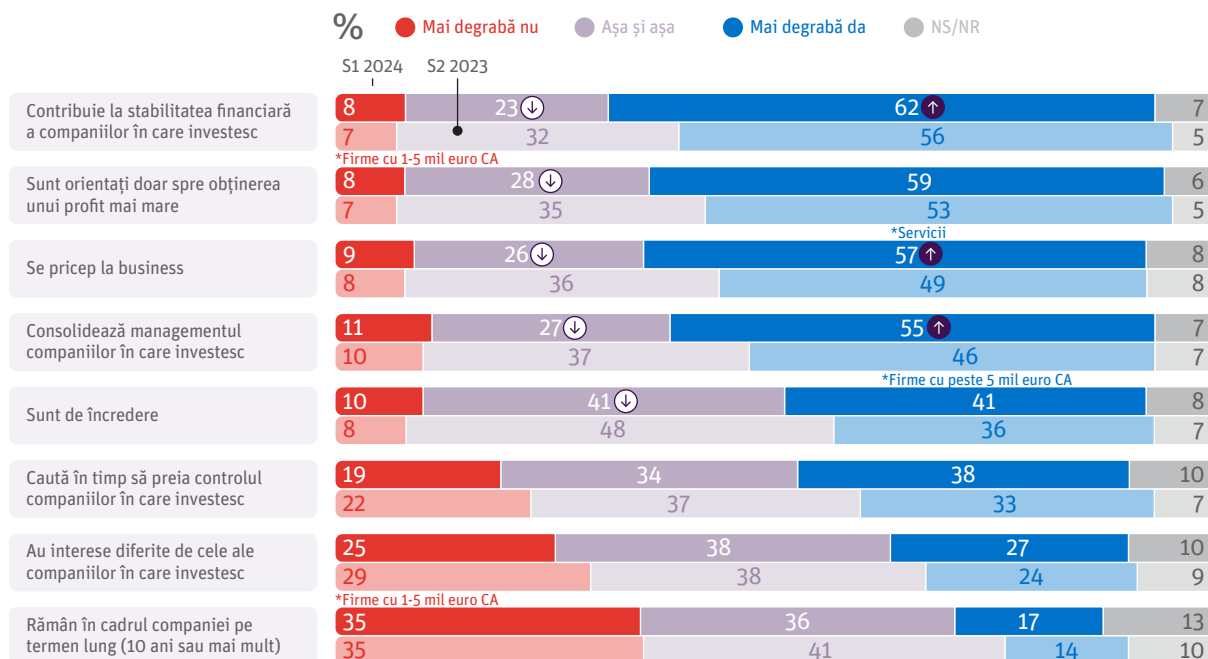
În plus, antreprenorii par să fi devenit mai relaxați în relația cu business-ul - ei nu mai par să se raporteze la acesta ca și cum întreaga lor existență depinde de cât de bine le merge compania. Încă țin foarte mult la proiectele lor și se implică în reușita lor, dar nu cu prețul propriului sacrificiu. În schimb, caută parteneriate.

Investitorii beneficiază de o percepție pozitivă în rândul majorității managerilor

80% dintre manageri au o părere bună sau foarte bună despre investitori. Opinia clar pozitivă (foarte bună) față de investitori a crescut semnificativ față de S2 2023.

Rezultate detaliate:

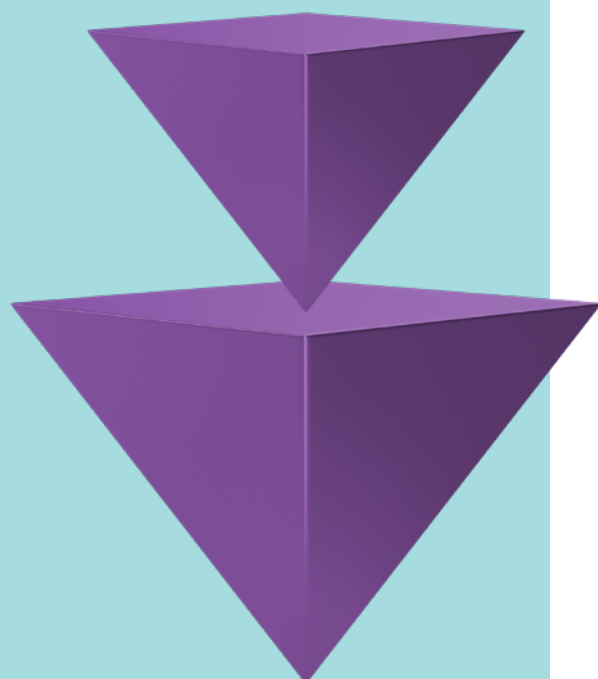
? Considerați că acești investitori..?

Investitorii sunt văzuți ca persoane care contribuie la stabilitatea financiară a companiilor însă potențial pot pune și presiune pe obținerea de profit cu orice preț

Așteptările legate de contribuția și impactul investitorilor în companii încep să depășească stricta dimensiune financiară. Ei sunt văzuți ca având un potențial ridicat de a crește compania prin întărirea managementului și prin cunoștințele lor în business. Totuși, rămân valabile barierele și temerile legate de o atitudine mercantilă a fondurilor.

Tocmai de aceea, companiile au nevoie de fonduri colaborative, care să împărtășească mai mult decât bani, să ofere și cunoștințe și să fie cu adevărat interesate să ajute la creșterea companiei, deschizându-le calea spre noi oportunități (colaborări pe verticală în industrie, deschiderea spre alte piețe etc.).

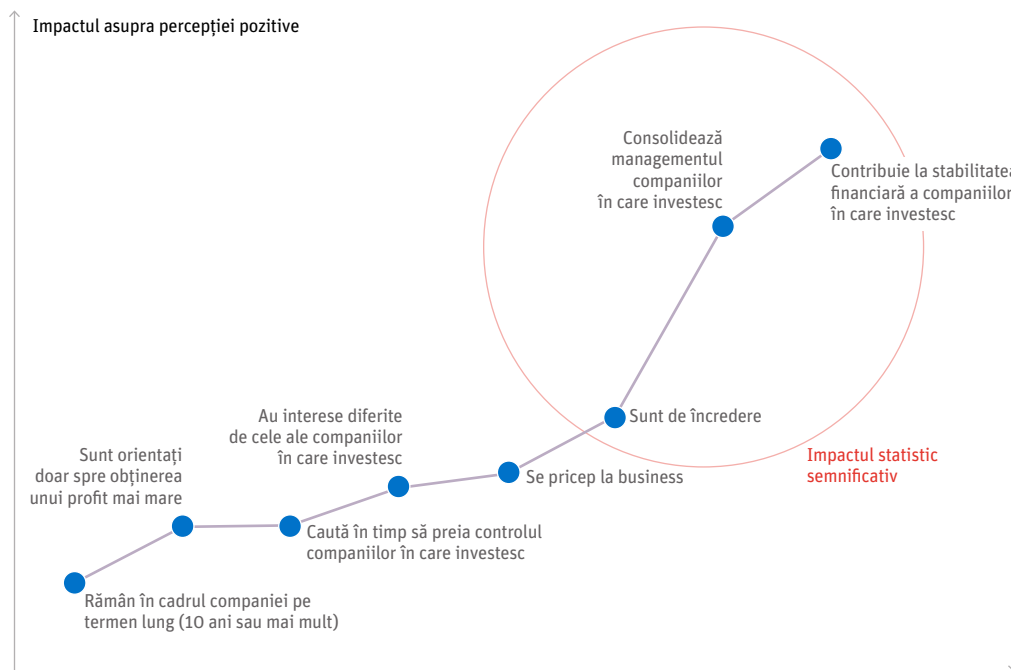
INVESTORS OPINIONS

“ *Un business angel ajută cu mai mult decât bani, vine cu expertiză. Suntem mai mulți profesioniști, cu mai multe tipuri de expertiză. Putem împărtăși din această experiență antreprenorilor la început de drum, deoarece ei nu au resursele pentru a rezolva orice tip de problemă. Totul e bine la început, dar e important ca antreprenorii să aibă alături de ei investitori care să îi sprijine mai ales în deciziile dificile pe care trebuie să le ia - de exemplu reducerile de personal sau schimbarea modelului de business.* ”

Marius Istrate
TechAngels

Managerii consideră că investitorii sunt benefici pentru companii

Aspectele cu cel mai mare impact asupra creării unei imagini pozitive a investitorilor sunt faptul că aceștia sunt factori de stabilitate financiară și de consolidare a managementului în companiile în care investesc, fiind în același timp necesar ca investitorii să fie persoane de încredere.

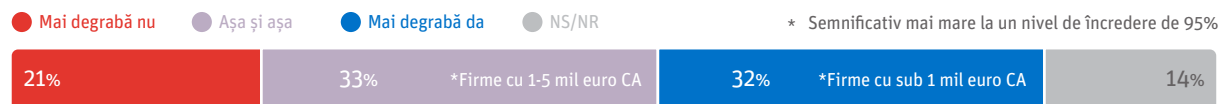

Rezultatele bazate pe un model de regresie liniară, între opinia despre investitori și caracteristicile acestora.

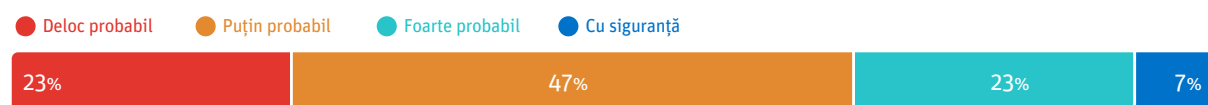
O treime dintre manageri spun că ar avea nevoie de suportul financiar al investitorilor

32% dintre manageri spun că ar avea nevoie de suportul financiar al potențialilor investitori, dar doar 23% spun că în următorii 3 ani este foarte probabil ca aceștia să investească în compania lor.

Compania dvs. ar avea nevoie de suportul financiar al unor potențiali investitori?

Credeți că, în următorii 3 ani, potențialii investitori (business angels, fonduri de investiții, alți antreprenori) vor investi în compania dvs.?

? Compania dvs. ar avea nevoie de suportul financiar al unor potențiali investitori?
 Credeți că, în următorii 3 ani, potențialii investitori (business angels, fonduri de investiții, alți antreprenori) vor investi în compania dvs.?

Concluzii capitol

Investitorii sunt văzuți ca potențial reprezentând un ajutor binevenit, atâta timp cât accentul nu cade doar pe a obține un profit mai mare

- Managerii afirmă că ar avea nevoie de suportul financiar al potențialilor investitori (32%), dar doar 23% dintre aceștia cred că aceștia vor investi în compania lor în următorii 3 ani. Acest lucru poate indica o lipsă de încredere sau de claritate în ceea ce privește atragerea investițiilor în viitor, fie din partea managerilor în prezentarea potențialului de creștere al companiei lor, fie din partea investitorilor.

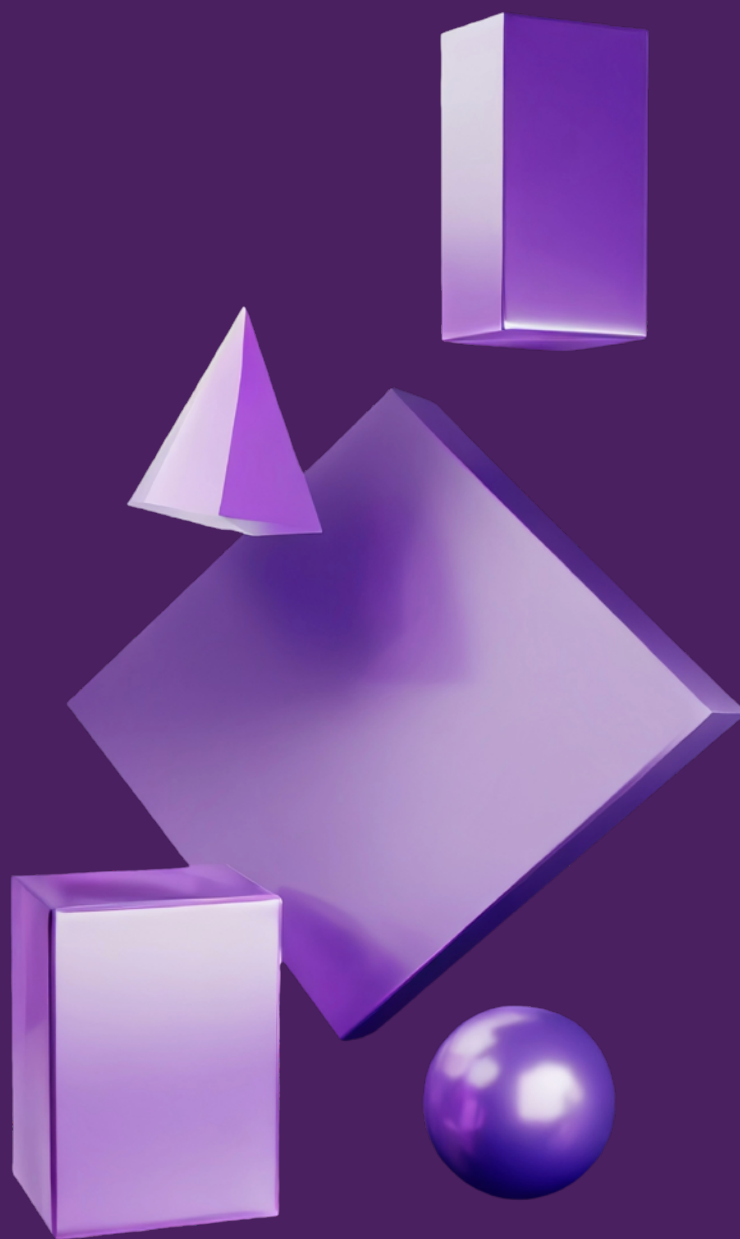

- Aspectele cu cel mai mare impact asupra creării unei imagini pozitive a investitorilor sunt faptul că aceștia sunt considerați factori de stabilitate financiară și contribuie la consolidarea managementului în companiile în care investesc. De asemenea, este esențial ca investitorii să fie percepuți ca persoane de încredere.

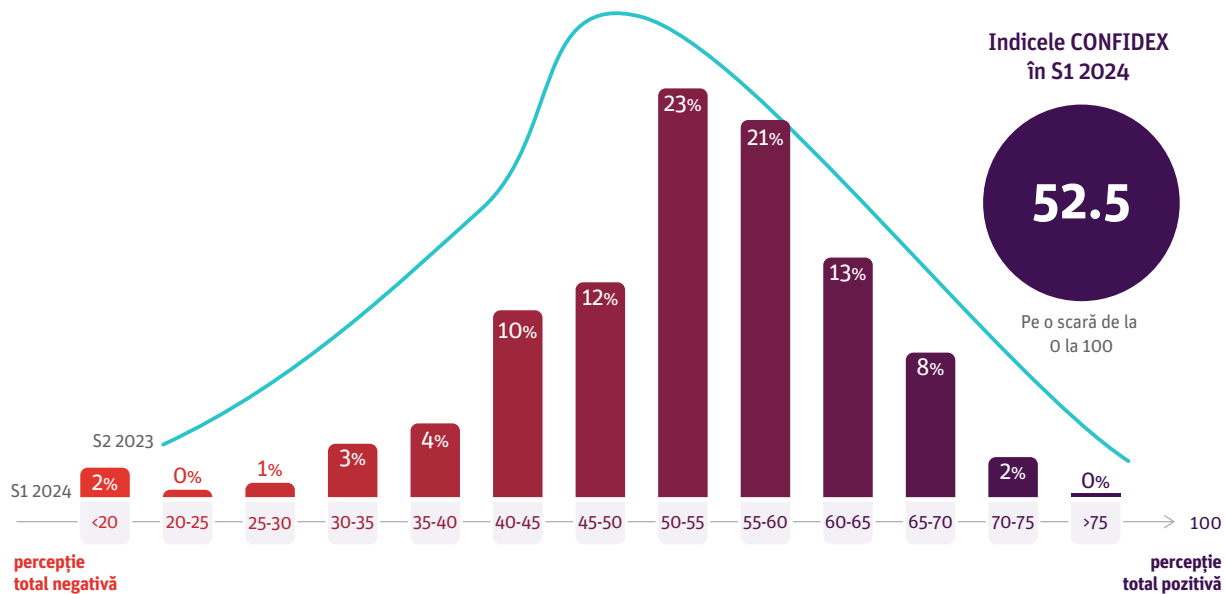
- Profilul companiilor care au nevoie de suport financiar este mai degrabă format din companii mici, însă acestea consideră că nu vor primi un astfel de suport. În contrast, companiile mari par să creadă că nu au nevoie de suport în prezent, dar consideră că îl vor primi în viitor.

04. Indicele CONFIDEX al încrederii în economie

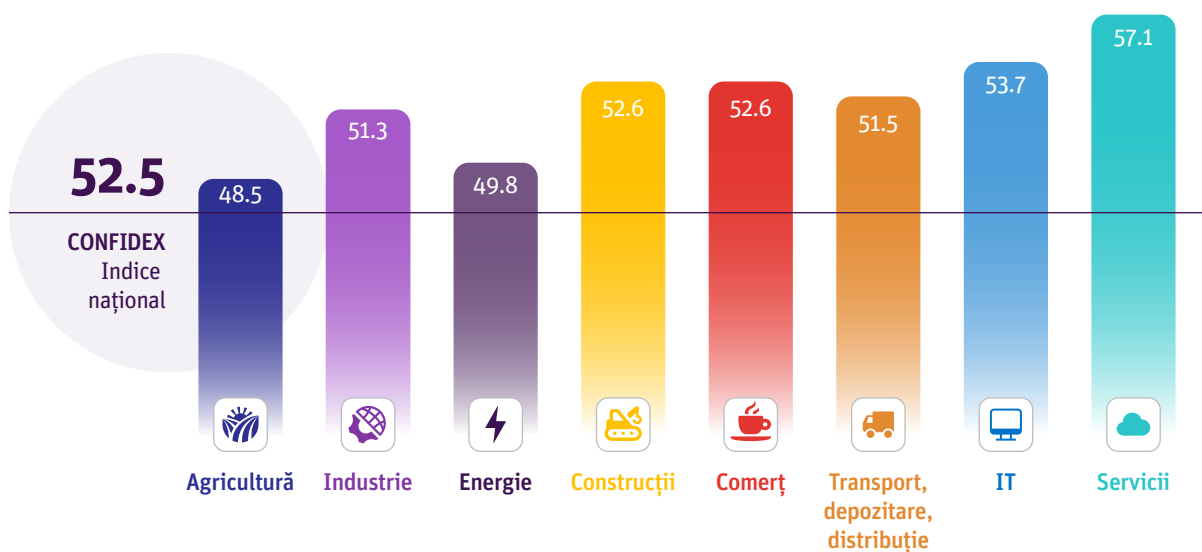

Indicele are cea mai mare valoare măsurată prin CONFIDEX

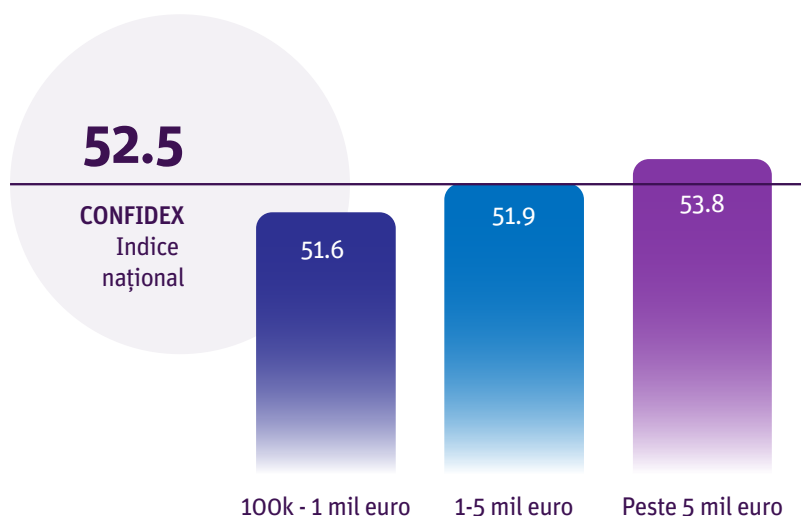
Nivelul indicelui în raport cu sectoarele de activitate în S1 2024.

Agricultura și energia sunt domeniile cele mai pesimiste, în timp ce serviciile și IT-ul devin cele mai optimiste.

Nivelul indicelui în raport cu cifra de afaceri în S1 2024.

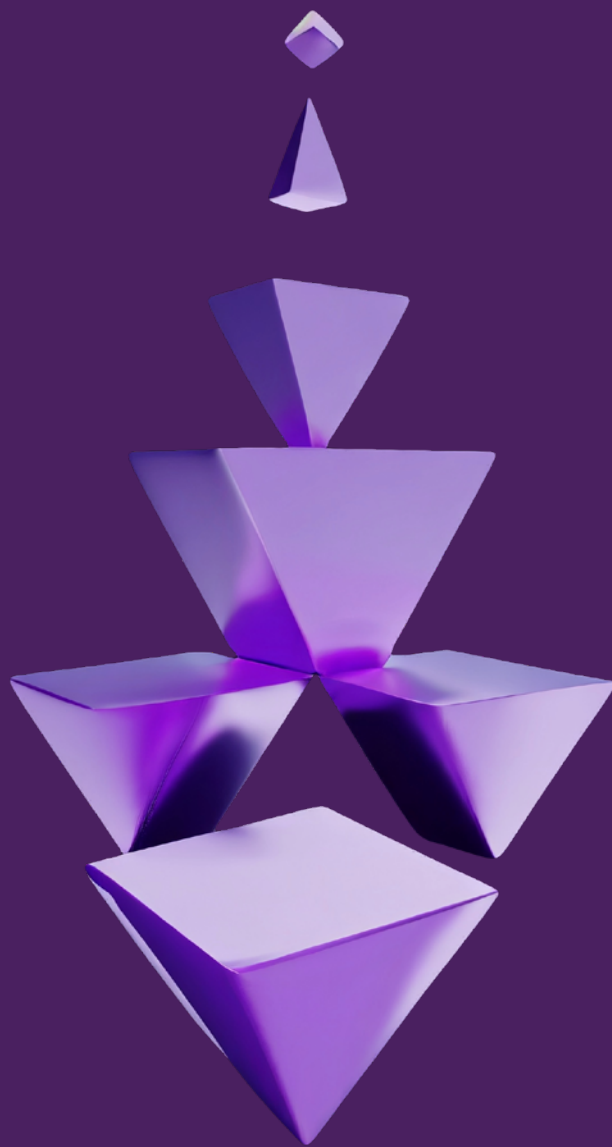
Comaniile mari (cu o cifră de afaceri de peste 5 milioane de euro) sunt cele mai optimiste, iar diferența dintre ele și cele mici (cu o cifră de afaceri cuprinsă între 0.5 și 1 milion de euro) este de 2.2 puncte.

Evoluția indicelui CONFIDEX pe parcursul celor 10 ediții

DOMENII	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	S2 2021	S1 2022	S2 2022	S1 2023	S2 2023	S1 2024
 Agricultură	43.2	43.0	45.1	47.6	40.5	47.0	47.2	48.9	45.0	48.5
 Industrie și energie electrică	41.4	40.8	45.2	45.9	41.6	47.0	42.3	49.7	47.4	51.3
 Energie	-	-	-	-	-	-	-	-	50.7	49.8
 Construcții	41.9	40.8	44.9	49.6	42.1	47.9	44.8	51.4	47.8	52.6
 Comerț	42.1	42.3	47.1	49.2	41.8	47.7	44.9	50.1	47.8	52.6
 Transport, distribuție, depozitare	38.6	38.4	43.9	42.5	38.3	48.0	43.9	49.8	48.6	51.5
 IT	-	-	-	-	-	-	-	-	50.4	53.7
 Servicii	37.5	41.3	47.8	49.3	42.4	50.0	51.7	51.7	49.8	57.1
Medie indice	40.7	41	45	47	41.4	47.8	44.4	50.2	48.1	52.5

05. Metodologia studiului CONFIDEX

Eșantion companii participante în studiu

DOMENII	100k–1 mil euro	1 mil–5 mil euro	+5 mil euro	TOTAL
 Agricultură	15	9	8	32
 Industrie și energie electrică	30	24	50	104
 Energie	4	6	23	33
 Construcții	23	17	33	73
 Comerț	41	22	27	90
 Transport, distribuție, depozitare	27	18	22	67
 IT	19	10	11	40
 Servicii	42	14	13	69
Total	201	120	187	508

Universul cercetării

39.000 companii private
însușind peste **150.000**
de angajați, împărțite în:

3 categorii de mărime

în funcție de cifra de afaceri:

- 100 k – 1 mil. euro
- 1 mil. – 5 mil. euro
- peste 5 mil. euro

8 domenii de activitate

- Agricultură
- Industrie
- Energie
- Construcții
- Comerț
- Transport, distribuție, depozitare
- IT
- Servicii

Respondenții studiului CONFIDEX Aprilie 2024 sunt reprezentanții a 508 companii din toate domeniile principale de activitate și toate regiunile țării.

În scopul comparației statistice cu studiile anterioare.

Participanții au completat chestionarul telefonic și online în perioada martie-aprilie 2024.

60%

companii cu cifra de afaceri peste 1 milion euro.

81%

dintre respondenți sunt CEO, iar restul sunt reprezentanți ai top management-ului.

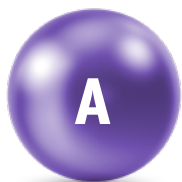

Construcția indicelui

Agregarea acestor 29 de itemi a generat 5 factori cu valori cuprinse între 0 și 20, care însumați conduc la un indice cu valori cuprinse între 0 și 100.

0 constituie percepția total negativă asupra economiei, 100 echivalează cu o percepție total pozitivă, iar 50 reprezintă valoarea mediană.

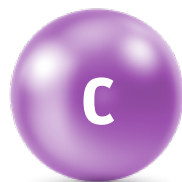
Agregarea a 29 de itemi privind:

Previziuni privind evoluția macroeconomică

Evaluarea evoluției comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, și previziuni pentru următoarele 3 luni în privința unor indicatori ai companiei

Încrederea în instituțiile guvernamentale cheie

Studiu cantitativ:

CAWI

Studiu calitativ:

Interviuri calitative

Studiu realizat cu ajutorul Unlock, companie de cercetare

Mulțumiri

Ferenc Korponay

Private Investor, Vetimex Capital, Veterinary clinics
– Real Estate – Agriculture

Andrei Gemeneanu

Co-Founder, Managing Partner, Morphosis Capital

Marius Istrate

Chairman of the Board - TechAngels Romania |
Investor | Venture Partner @ 3VC

Aris Gkogkos

Head of Green Energy Investments, NS Family Office

Alexandra Bran

Segment CFO Prosus, part of Naspers

Perioada colectării datelor: 10 martie—02 aprilie

Pentru a lua parte la Studiul CONFIDEX și a primi
varianta integrală a raportului, vă puteți înscrie în
baza de date prin email la următoarea adresă:
confidex@impetumgroup.com

**IMPETUM
GROUP**

Championing business value
CITR / ROCA / ROCA X / AGISTA

CONFIDEX.S1 2024

Raport de cercetare